

Голос України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Шануємо пам'ять

Учора Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з делегацією Національного комітету радянських євреїв (НКРЄ) на чолі з головою комітету Харольдом Полем Лаксом.

В. Литвин зазначив: ми високо цінуємо той факт, що в Україні не було проявів антисемітизму. Це свідчить, зокрема, про те, що у нас ефективно діє відповідна законодавча база, котра забезпечує належний спокій у державі.

В. Литвин підкреслив також, що проблеми єврейства знаходять належне розуміння в Україні. У цьому контексті непересічне значення має все те, що повертає нашу історичну пам'ять, зміцнює культурні зв'язки. Для цього є певні умови і в роботі нашого парламенту, депутатами якого є також представники єврейської національності.

Голова НКРЄ Харольд Пол Лакс, зокрема, сказав: «Ми цінуємо вашу відкритість та добрі слова і вже мали нагоду пересвідчитися, що Україна розвивається на засадах демократії».

У НОМЕР

Кувейт зацікавлений

Парламентська делегація Кувейту прибуде до Києва 9 жовтня. В її складі чотири депутати на чолі з головою групи дружби Кувейт—Україна Ахмедом Насаром аль Шураеаном. Як **повідомили «ГУ» в Посольстві Кувейту**, делегація зустрінеться з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином, Прем'єр-міністром Анатолієм Кінахом, главою податкової адміністрації Миколою Азаровим. Мета візиту — підготовка підписання угоди про уникнення подвійного оподаткування між Україною та Кувейтом. Сторони також обговорять перспективи зміцнення міжпарламентських зв'язків, економічного співробітництва, інвестицій.

ПЕРЕДПЛАТА

І податківці бувають ліриками

Хмельницька обласна державна податкова адміністрація (ОДПА), очолювана заслуженим економістом України Володимиром Королем, провела урочисту презентацію альбома «Хмельниччина: Люди. Економіка. Податки». Серед 42 портретів керівників і відомостей про економічні здобутки — розповідь про давнього друга «Голосу України», голову правління ВАТ «Хмельпиво» Олександра Лисюка, який упродовж п'яти років постійно передплачує нашу газету для свого трудового колективу.

(Закінчення на 3-й стор.).

ВСЕ ПРО «КОЛЬЧУГУ» — як ліпшому другу

Україна готова до проведення спільного зі США експертного розслідування про нібито факти продажу зброї Іраку. Про це сказав Президент України Леонід Кучма під час зустрічі з заступником держсекретаря США Елізабет Джоунс, яка перебувала в Києві з коротким візитом. За слова-

ми прес-секретаря Президента Олени Громницької, Леонід Кучма підкреслив, що Україна не постачала зброї Іраку в обхід санкцій ООН і готова дати необхідну інформацію з цього питання, **повідомляє УНІАН**.

(Закінчення на 5-й стор.)

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (УНІАН).

АКТУАЛЬНО

Чотири дні в Індії

Президент України Леонід Кучма перебуває з чотириденним державним візитом в Індії. Як очікується, Президент проведе кілька зустрічей. Зокрема, з президентом Індії Абдулом Каламом, прем'єр-міністром Аталом Біхірі Ваджапаї і членами його кабінету, спікером нижньої палати парламенту Манохаром Джоші, лідером опозиції Сонею Ганді. Крім того, програмою візиту передбачена участь українського Президента в україно-китайському бізнес-форумі, організованому торгово-промисловими палатами двох країн.

Скоро звітувати?

Те, як Україна виконує обов'язки й зобов'язання держави—члена Ради Європи, обговорюватимуть на наступній сесії Парламентської асамблеї Ради Європи. Про це повідомив на вчорашній прес-конференції голова делегації Верховної Ради в ПАРЕ Борис Олійник. Зустріч із мас-медіа була

присвячена роботі нашої делегації на осінніх засіданнях асамблеї, які проходили минулого тижня у Страсбурзі.

(Закінчення на 4-й стр.).

Борг погашено

Харківський авіазавод повністю погасив мільйонні борги перед своїми працівниками.

За словами генерального директора підприємства Павла Науменка, на початку року на заводі була заборгованість у зарплаті за п'ять-шість місяців, що обчислювалася десятками мільйонів гривень.

— Але сьогодні, — заявив він, — заробітна плата зростає, і середня її величина становить 675 гривень, при цьому майже дві тисячі осіб отримують за місяць до тисячі гривень.

Крім того, підприємство розпочало набір персоналу, і з початку року чисельність робітників збільшилася приблизно на 500 осіб (8%). Нині щоденно підприємство набирає 20—40 нових робітників, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**.

З ЖОВТНЯ

■ 1621 р. Українські та польські війська перемогли турків і татар під Хотиним. ■ 1782 р. У Російській імперії встановлено орден Святого рівноапостольного князя Володимира. ■ 1852 р. На Одещині народився Кириак Костанді, живописець, майстер побутового жанру. ■ 1917 р. У Чигирині розпочався Всеукраїнський з'їзд козацтва. ■ 1925 р. У Харкові відкрито театр опери та балету. ■ 1929 р. Королівство сербів, хорватів і словенців одержало офіційну назву Югославія. ■ 1947 р. Пуск першої черги відбудованого після війни заводу «Запоріжсталь».

6,11

Сьогодні у номері програма телепередач

7-10

ПОЛІТИКА

Законодавці
шукають підтримки
у бізнесу, бізнес —
у законодавців

Законодавці прагнуть визначити больові точки розвитку української економіки, і передусім підприємництва. Складовою частиною його є інвестиційний клімат у нашій державі. Про це сказав, підбиваючи підсумки «круглого столу» «Стратегія покращення інвестиційного клімату в Україні», голова Комітету Верховної Ради з питань промислової політики і підприємництва Юрій Єхануров. Парламент також хоче виробити національну бізнес-програму, яка дала б змогу нашій державі прискорити економічний розвиток.

На думку багатьох фахівців, інвестиційний клімат в Україні переживає не найкращі часи. На шляху капіталів в економіку, передусім у промисловість, постало кілька бар'єрів. Це і недосконала банківсько-фінансова система, і грабіжницькі податки, і свавілья чиновництва. Особливо — регіонального.

Щоправда, не всі учасники «круглого столу» були налаштовані так песимістично. Вони закли-

кали критично поглянути і на деякі інвестиційні проекти, які вже запроваджено в Україні. Так, голова Комітету ВР з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Станіслав Гуренко навів два приклади. Один — прихід південнокорейської компанії «ДЕУ» на Запорізький автозавод. На його думку, це — найпровальніший проект, здійснений певними лобістами, який до того ж заподіяв державі збитків. Щоправда, він не конкретизував імена тих, хто був палким прихильником південнокорейського концерну, який нещодавно збанкрутував. Інший — початок складання чеських автомобілів у Закарпатті — як позитивний приклад.

Тож більшість учасників «круглого столу», у тому числі іноземні гості, висловили думку, що такі заходи вельми потрібні, аби врахувати помилки і розвистити шлях для інвестицій.

Володимир КОРОЛЮК.

«Більшовики»
голосуватимуть
одноставно

Коаліційний уряд формуватиметься за «пропорційним принципом» — залежно від кількості депутатських фракцій і груп, що ввійшли до парламентської більшості. За словами **координатора більшості Олександра Карпова**, до 15 жовтня координаційна рада парламентської більшості має підготувати пропозиції з формування уряду, кандидатури Прем'єр-міністра і перерозподілу комітетів Верховної Ради. Кандидатура прем'єра вноситься на голосування в сесійну залу лише після погодження з усіма учасниками більшості, але більшість повинна забезпечити «одностайність голосування». Кожний народний депутат має право в будь-який момент вийти з більшості, але тоді він повинен відмовитися від посади, отриманої за розподілом у парламентському комітеті чи уряді.

Завдання, які поставлено перед більшістю в угоді про її створення, не передбачають дострокових виборів Президента, Верховної

Ради та місцевих органів влади. Серед пріоритетів діяльності новоствореної більшості — законодавче забезпечення економічної, соціальної, правової сфери, захисту прав людини.

«Більшовики» сподіваються, що до їхніх лав долучаться нові народні депутати, передусім із фракції «Нашої України». Тривають і переговори лідерів фракції ПППУ і «Трудової України» Сергія Тігіпка, групи «Демократичні ініціативи» Степана Гавриша з лідером «Нашої України» Віктором Ющенком. Однак, як повідомила прес-служба «Нашої України», в «нашоукраїнців» та «дев'ятики» різні підходи до формування більшості. Під час зустрічі із С. Тігіпком та С. Гавришем В. Ющенко заявив, що ця більшість «створена штучно» і «непрозоро», й на таких засадах «консолідувати політичні сили в Україні неможливо». Втім, «більшовики» продовжують наголошувати, що «двері до більшості залишаються відкритими».

Юліана ШЕВЧУК.

Без опозиції
робота парламенту
неможлива

Лідери трьох опозиційних сил дуже скептично оцінюють наміри більшості «сконцентруватися на законодавчій діяльності». «Це не об'єднання всіх конструктивних сил, а ще одне свідчення узурпації влади в конкретних руках», — наголосив голова СПУ Олександр Мороз. А лідер БЮТу доповнила цю загальну тезу конкретними прикладами. «Нині влада вибуває єдиною системою: Азаров, Піскун і протягання на посаду голови ВС п. Маляренка — тісне замкнене коло «своїх» на важливих керівних посадах — ось як проводиться кадрова політика Банкової. В таке коло, зрозуміло, демократія і верховенство права не вписуються».

Якщо цей сценарій вдасться реалізувати і в парламенті, то, вважають лідери опозиції, Верховна Рада остаточно втратить прозорість законотворчого процесу. «Темники» писатимуть не тільки для преси, а й

перед кожною сесією для тих депутатів, які не читають законопроекти, а просто слухняно тиснуть на кнопку». Заяви коментарі представників більшості з приводу перерозподілу портфелів Петро Симоненко вважає залякуванням і нагадує, що робота парламенту без опозиції неможлива.

Юлія Тимошенко поділилася ще одним цікавим прикладом. За її інформацією, в парламенті проводиться «індивідуальна робота» з депутатами від усіх опозиційних фракцій, зокрема, з двома депутатами від БЮТу. «Ім пропонують «мерседес» і великі суми грошей — від 200 до 100 тисяч доларів. Я не виключаю, що людина виявиться слабкою». Хто саме ця «слабка людина», Юлія Володимирівна не уточнила. Просто порадила вираховувати власника «мерседеса» за прізвищем переробжчика, яке незабаром стане відоме.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Відкритий лист до Президента України стосовно ситуації,
що склалася в інформаційному просторі держави

Шановний пане Президенте!

Як голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації вважаю за необхідне проінформувати вас про нинішню ситуацію в інформаційній сфері нашої держави.

Після призначення на посаду глави адміністрації Президента України В. Медведчука істотно змінилися пріоритети та характер управління інформаційною політикою держави. Відповідно до Конституції та законів України «Про інформацію», «Про телебачення та радіомовлення» державну інформаційну політику розробляють і здійснюють Верховна Рада України, Президент України та відповідні органи державної влади. Органами, що уповноважені на діяльність у цій сфері, відповідно, парламентом та Президентом України, є Комітет Верховної Ради з питань свободи слова та інформації і Державний комітет України з питань інформаційної політики, телебачення та радіомовлення. В галузі телерадіомовлення участь у реалізації державної політики бере також Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (стаття 2 та 18 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення»).

2 липня 2002 року, вперше за часів діяльності адміністрації Президента створено Головне управління з інформаційної політики, повноваження та компетенція якого, на відміну від завдань Держкомінформполітики, що діє в системі виконавчої влади, не визначені в законодавчому порядку.

Важливим чинником інформаційних відносин стало також ухвалення останнім часом низки указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України, що прямо суперечать конституційним та законодавчим принципам. Ідеться, зокрема, про Постанову Кабінету Міністрів України № 764 від 4 червня 2002 року «Деякі питання Національної телеком-

панії України», укази «Про статус Національної телекомпанії України», «Про внесення змін до складу Ради з питань інформаційної політики при Президентові України». Прикметна деталь стосовно останнього документа: вперше в історії існування таких структур до складу Ради не увійшли представники Верховної Ради України та громадських інституцій.

Загалом кадрова політика адміністрації Президента на чолі з В. Медведчуком звелася до повного контролю представниками однієї партії — СДПУ(о) — ключових посад в інформаційній сфері. Так, сам В. Медведчук — заступник голови Ради з питань інформаційної політики при Президентові України (голова Ради — Л. Кучма); заступник Голови Верховної Ради, один з керівників СДПУ(о) — О. Зінченко, який згідно з розподілом повноважень у керівництві парламенту здійснює координацію законодавчого забезпечення інформаційної сфери; С. Васильєв — керівник Головного управління інформаційної політики адміністрації Президента України (донедавна радник голови СДПУ(о) також є секретарем Ради з питань інформаційної політики при Президентові України. В Держкомінформполітики вперше в історії функціонування цього органу введено посаду ще одного першого заступника голови комітету, яку обійняв М. Онуфрійчук, який також тривалий час активно співпрацює з СДПУ(о) і в парламенті минулого скликання входив до фракції СДПУ(о).

Єдиним органом, де СДПУ(о) поки що не має безпосереднього впливу на прийняття рішень, є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, до складу якої, з порушенням нормативно визначених процедур та Регламенту Верховної Ради України, О. Зінченко намагався призначити представника своєї партії. Очевидно, що відсутність представника СДПУ(о) в Національній раді є причиною затягування В. Медведчуком

та О. Зінченком виконання Постанови Верховної Ради України «Про звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2001 рік».

За період діяльності нового складу адміністрації Президента істотно змінилися характер та зміст інформаційних та інформаційно-аналітичних матеріалів у засобах масової інформації. Практично зникли з ефіру політичні дебати за участю представників влади та опозиції. До комітету надходять численні звернення журналістів про факти політичної цензури в різноманітній формі. Ймовірно, вас дезінформують, що Постанова Верховної Ради України «Про висвітлення діяльності другої сесії Верховної Ради України четвертого скликання» регламентує висвітлення діяльності політичної опозиції. Представлення роботи парламенту телерадіокомпаніями, що передбачено відповідною постановою, покликано інформувати суспільство винятково про законодавчу діяльність Верховної Ради України, так само, як і Кабінету Міністрів України. Водночас політична опозиція має право на висвітлення своєї діяльності в інформаційних та інформаційно-аналітичних програмах телерадіоорганізацій та друкованих ЗМІ на підставі статті 34 Конституції України, частини 1 статті 2 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», де зазначено, що «телерадіоорганізації України у своїй діяльності реалізують принципи об'єктивності, достовірності інформації, компетентності, гарантування права кожного громадянина на доступ до інформації, вільне висловлювання своїх поглядів та думок, забезпечення ідеологічного та політичного плюралізму...», інших законодавчих актів.

Вищезгаданий стан справ в інформаційній сфері держави викликає серйозне занепокоєння. В Україні, де частина 2 статті 15 Конституції України передбачає, що «жодна ідеологія не може

визнаватися державою як обов'язкова», є всі підстави говорити про пропаганду ідеології лише однієї партії — СДПУ(о) через засоби масової інформації. Найкращим прикладом цього є факти надання телерадіокомпаніям України відеоматеріалів про діяльність Президента України через приватну телекомпанію «Альтернатива», яку контролює СДПУ(о). Невже лідери об'єднаних соціал-демократів вирішили цензурувати і діяльність глави держави?

Політична діяльність названих посадовців може призвести до втрати інформаційного суверенітету країни. Так, нещодавно під патронатом В. Медведчука у співпраці із заступником генерального директора ГРТ М. Гельманом було підписано низку угод про ретрансляцію комерційними телеорганізаціями на територію України інформаційно-аналітичних програм російської телекомпанії «ГРТ», зміст яких часто спрямований проти національних інтересів держави та її цілісності. На догоду комерційного телеканалу УНТК «Інтер», який повністю контролюється СДПУ(о), фактично знищуються обласні державні телерадіокомпанії, основними завданнями яких є оперативне інформування телеглядачів і радіослухачів про суспільно-політичні в Україні розповсюдження офіційних повідомлень, роз'яснення рішень органів законодавчої, виконавчої та судової влади; сприяння зміцненню міжнародних зв'язків України, зростанню її авторитету в світі.

Можна наводити й інші факти незаконних дій керівництва адміністрації Президента та, відповідно, лідерів СДПУ(о) в інформаційній сфері країни.

Переконалими, що така діяльність повинна отримати адекватну оцінку Президента України.

Микола ТОМЕНКО, голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації.

Прем'єр-міністр України
Анатолій Кінах зустрівся з ветеранами та побував у музеї Великої Вітчизняної війни в Києві.

Фото Володимира РЕПІКА (Україноформ).

АКТУАЛЬНО

Про етапи вступу до СОТ

Хід переговорів із вступу нашої держави до Світової фінансової організації торгівлі (СОТ) та адаптації національного законодавства до її вимог обговорено у вівторок на черговому засіданні робочої групи з підготовки цих питань у Верховній Раді України під головуванням заступника Голови ВР Олександра Зінченка та державного секретаря з питань торгівлі Міністерства енергетики Андрія Гончарука.

Розглянуто стан виконання графіка введення в дію законопроектів для гармонізації національного законодавства відповідно до вимог системи угод ГАТТ/СОТ, які, зокрема, стосуються проблем захисту інтелектуальної власності, справлення акцизного збору та ПДВ, аудиторської діяльності, фінансово-банківської сфери.

На думку членів робочої групи, потребує узгодження робота профільних парламентських комітетів над законопроектами, які обумовлюють вступ до СОТ, зокрема над Податковим кодексом. Найближчим часом буде ініційовано широке обговорення питань, пов'язаних із функціонуванням зон пріоритетного інвестування (вільних економічних зон), про етапи вступу України до СОТ, проведено парламентські слухання, присвячені цій проблемі, низку «круглих столів» та конференцій з цієї проблематики, повідомляє інформаційне управління ВР України.

НОВИНИ

«Інтерлялька» — не гра в ляльки

В Ужгороді проходить VII Міжнародний фестиваль «Інтерлялька-2002». Свое серйозне мистецтво в місті над Ужем демонструють лялькарі України, Угорщини, Болгарії, Польщі, Югославії, Словенії, Чехії, Румунії, Сло-

ваччини і навіть Болівії. Започаткували фестиваль виставою Л. Дворського «Принцеса-стрибунка» господарі — Закарпатський обласний театр ляльок.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Ужгород.

Австрійці прагнуть до партнерства

Сьогодні в Одесі розпочинає роботу економічна місія представників 28 австрійських компаній. Її мета —розширення зовнішньоекономічних і торговельних зв'язків між регіонами України та австрійськими підприємствами. Протягом двох днів відбуватимуться численні зустрічі членів австрій-

ської делегації, які представляють найрізноманітніші галузі промисловості, з керівниками і фахівцями одеських фірм. Очікується, що під час цих зустрічей буде досягнуто чимало домовленостей та укладено угод про розвиток взаємовигідних партнерських відносин.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

І податківці бувають ліриками

ПЕРЕДПЛАТА

(Початок на 1-й стор.).
Днями, повернувшись з Міжнародної пивної

виставки з черговими медалями за якість, Олександр Олексійович поо-

ВІСТІ З ЛУГАНЩИНИ

Журналісти вимагають захисту

За позовом одного з депутатів Луганської міської ради до газети «Ракурс-плюс» ще до початку судового слухання і навіть до вручення редакторіві позовної заяви суддя Ленінського районного суду О. Матвейшина наклала арешт на черговий наклад газети. А за кілька днів — і на майно редакції. Схоже, популярне в Луганську видання буде практично закрито до кінця року.

Закрутилася веремія через статтю Миколи Северина, в якій автор, захищаючи інтереси батьківського комітету місцевої школи, вимагав від депутата міськради виконання своїх обов'язків. Як продовження скандалу невідомі намагалися викрасти сина журналіста. Суботнім вечором майже біля самого будинку двоє чоловіків схопили 12-річного Сашка

Бергуна, приятеля сина, посадили до машини і вивезли в невідомому напрямку. Коли з'ясувалося, що привезли не Антона, Сашу залишили на ніч в одній із квартир, а вранці відпустили додому, де він і розповів, як усе було. Микола Северин з цього приводу звернувся до Жовтневого райвідділу міліції. Але його заяву про спробу викрадення сина не прийняли: немає начебто складу злочину.

У своєму зверненні до народних депутатів України луганські журналісти просять розглянути питання про вдосконалення законодавства щодо державної підтримки ЗМІ і соціального захисту журналістів. Окрім того, майстри пера закликають народних обранців проаналізувати ситуацію, що склалася зі свободою слова в Луганську.

Премія імені «Молодої гвардії» — дала путівку в життя багатьом відомим нині співакам, серед яких народний артист СРСР Юрій Богатіков, народні артисти України Володимир Савченко та Володимир Самарцев. Віднині міжнародний фестиваль обіцяє стати традиційним. Гала-концерти лауреатів та дипломантів фестивалю відбудуться в інших містах Луганщини.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

ФОТОФАКТ

У Міжнародний день людей похилого віку Міністр праці та соціальної політики Іван Сахань відвідав будинок-інтернат для престарілих та інвалідів у селищі Бородянці Київської області. Цей заклад опікує 350 осіб. Завдяки державній підтримці та допомозі Національного банку України в інтернаті реконструйовано приміщення, обладнано медичні кабінети, поповнено запаси ліків.

Фото Дмитра КЛОЧКА.

форовий завод» Лариса Пулковська, генеральний директор ЗАТ «Об'єднання «Прогрес» Артур Фрідман, директори ТОВ «Нива» Лідія Самойлюк та СГ кооперативу «Летав» Михайло Шаповал. І якщо вірити запевненням такого авторитетного панства, то коло друзів нашої газети на Хмельниччині у 2003 році має значно збільшитися.

Михайло ВАСИЛАШКО.
На знімку: голова ОДПА Володимир Король вручає грамоту за добросовісну сплату податків головному бухгалтерові Хмельницького МСТ «Кооператор» Нелі Брилі.

Фото автора.
Хмельницький.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗРІЗ

Містечко від самотності

На Рівненщині з ініціативи голови Облдержадміністрації Миколи Сороки розпочалася чергова обласна толока — цього разу на спорудженні котеджного містечка для самотніх немічних літніх людей у селищі Клевань Рівненського району.

— Воно буде прив'язане до нашого госпіталю, — розповідає начальник Клеванського обласного госпіталю для інвалідів Великої Вітчизняної війни Григорій Слива. — Тобто мешканцям цього містечка медичну допомогу надаватимуть медпрацівники нашого госпіталю. Харчуватимуться вони в їдальні, куди поставлятимуть страви з нашого харчоблоку. А тому нині швидкими темпами проводиться його капітальний ремонт. Віднедавна помітне пожвавлення і на самій території госпіталю, півтора гектара якої віддали під котеджне містечко та ще стільки ж виділила під нього Клеванська селищна рада.

— Дуже часто і в нашому госпіталі, який під особистою опікою голови облдержадміністрації, і на будівельному майданчику буває Микола Сорока, — розповідає Григорій Слива. — Стежить за тим, як просувається тут роботи, оперативно допомагає вирішувати проблеми. Від

нього дізнався, що кожний район області побудує по одному-два котеджі, а місто Рівне — до десятка. Є намір звести тут ще й невеличку каплицу, пральню, перукарню.

А загалом з будівництвом такого котеджного містечка в багатьох літніх людей зажевіла надія на забезпечену старість. Та головне, що вони не відчуватимуть себе забутими й самотніми, бо не лише житимуть у комфортних умовах, а й матимуть змогу спілкуватися між собою. Очікується, що в містечко переселяться 150 літніх людей з різних районів Рівненщини, серед них — і подружні пари. Кожен матиме окрему квартиру, чим гарантується право на індивідуальність, тож обставлятиме помешкання на свій смак. Тобто проживання в цьому містечку вигідно відрізняється в моральному плані від перебування в будинках для престарілих

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

У НОМЕР

■ Дніпропетровськ

Своєму ринку — труба?

Попри цьогорічне зростання обсягів виробництва труб на Нижньодніпровському трубопрокатному, Нікопольському та Новомосковському трубних заводах темпи виготовлення цієї стратегічної продукції далекі від потенційно можливих. Головна причина — відсутність попиту на внутрішньому ринку. Проте в Україні лише водопроводів, каналізаційних мереж і газопроводів — понад 240 тисяч кілометрів. Більше половини цих труб відслужили свій вік і потребують негайної заміни. Чверть із них узагалі експлуатують усупереч усім допустимим нормам, повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.

■ Запоріжжя

І на сільській вулиці світло

На Запоріжжі приступили до вирішення ще однієї проблеми — освітлення сільських населених пунктів. Першими з цим впоралися в Мелітопольському районі, де освітлено 327 кілометрів сільських вулиць. Близькі до виконання завдання в Гуляйпільському, Новомиколаївському та деяких інших районах, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

■ Спорт

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Перший раунд. 3-й тур. 1 жовтня.

Група Е. «Ювентус» (Італія) — «Ньюкасл» (Англія). 2:0.

«Фейєноорд» (Нідерланди, Роттердам) — «Динамо» (Україна, Київ). 0:0.

Подробиці про матч у Роттердамі читайте в репортажі нашого спеціального кореспондента в наступному числі газети.

Група F. «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Олімпіакос» (Греція). 4:0.

«Маккабі» (Ізраїль, Хайфа) — «Байєр» (Німеччина). 0:2.

Група G. «Депортиво» (Іспанія) — «Ланс» (Франція). 3:1.

«Баварія» (Німеччина) — «Мілан» (Італія). 1:2.

Група H. «Галатасарай» (Туреччина) — «Брюгге» (Бельгія). 0:0.

«Локомотив» (Росія) — «Барселона» (Іспанія). 1:3.

Того дня в Донецьку відбувся матч-відповідь першого раунду Кубка УЄФА.

«Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Аустрія» (Австрія, Відень). 1:0. Гол: Левандовський. Перший матч — 1:5. Отже, донеччани зійшли з дистанції турніру.

ФОТОФАКТ

Останнього дня вересня у селі Капітанівка (Київська область) відбувся завершальний етап VII всеукраїнського фестивалю телерадіопрограм «Калинові острови-2002». Близько ста учасників прибули сюди, щоб показати свою майстерність у відображенні в телевізійних та радіопрограмах актуальних процесів в Україні, духовного відродження нашого народу, його культури.

На знімку: учасників і гостей фестивалю зустрічає Вишгородський муніципальний духовий оркестр.

Фото Івана БІЛЕНКА (Укрінформ).

Закономірна ситуація

Навряд чи можна уявити несприятливіший для Києва час для визначення формату майбутніх відносин між Україною та Європейським союзом. Звісно, немає потреби пояснювати, чому. Однак саме нині ці відносини деталізуються. Минулого понеділка міністри закордонних справ країн—членів ЄС обговорювали відповідні пропозиції верховного представника Євросоюзу з питань зовнішньої та безпекової політики Хав'єра Солани та комісара ЄС з питань зовнішньої політики Кріса Паттена.

Конкретний зміст цих пропозицій поки що невідомий. За деякою інформацією, є прикидки щодо майбутніх віз, і насамперед згадано українсько-польський кордон. Віза, як це бачать у Брюсселі, може бути дешевою й багаторазовою, але, водночас, такою, що лімітуватиме час перебування її власника в

ЄС, а також обмежуватиме територію перебування (скажімо, Польщею або Угорщиною). Водночас ясно одне: ніяким асоційованим членством або ж хоча б віддаленими перспективами такого в документі і не пахне. Тобто офіційний Київ, який так довго носився з цими ідеями, може, здається,

розслабитися й спробувати отримати максимум задоволення від того, що дадуть. Немає всередині ЄС і дискусії чи розбіжностей у поглядах, на що так розраховували українські дипломати: ставлення всіх країн союзу до України рівне, імідж у неї негативний, отож очікувати, що хтось рватиме на грудях сорочку за членство України в ЄС у майбутньому, зайве. Очевидно, виходить у своїх нинішніх і майбутніх відносинах з ЄС Київ має саме з такої вельми неприємної, проте цілком закономірної і, сказати б, заслуженої ситуації.

По завершенні зустрі-

чі міністрів комісар Паттен заявив: є велика різниця між прагненнями України бути ближчою до ЄС і між реальними реформами в країні. Така ситуація, зазначив він, викликає в Євросоюзі розчарування.

Робота над угодами, що регламентуватимуть сусідські відносини між Україною та Євросоюзом, має бути завершена до грудневого саміту ЄС. З точки зору Брюсселя, документи потрібні лише для того, щоб розширити наявний договірно-правовий фундамент, а не створити певні умови для зміни формату двосторонніх відносин у майбутньому.

Скоро звітувати?

(Початок на 1-й стор.).

На прес-конференції також повідомлено, що 13-16 жовтня відбудеться черговий «моніторинговий» візит в Україну доповідачів ПАРЕ. А вчора присутні на прес-конференції народні депутати поділилися своїми враженнями від перебування в Раді Європи.

Зокрема, лідер Українського народного руху Юрій Костенко зробив для себе такий висновок: унаслідок внутрішньополітичної ситуації та «іракгейту» Україна перетворюється на державу, від якої відвертається увесь світ. Насамперед, пояснив пан Костенко, він має на увазі ситуацію з інвестиціями та зі співробітництвом із міжнародними фінансовими інститутами. «Ми маємо перспективи опинитися в цілковитій міжнародній ізоляції», — констатував народний депутат. Першопричиною цього він вважає невирішеність політичних проблем.

Загалом, за свідченням українських членів ПАРЕ, тема можливого постачання Іракові українських «Кольчуг» дуже жваво обговорювалася в кулуарах Палацу Європи. Борис Олійник, втім, підкреслив, що розмови на іракську тему велися лише в кулуарах, жодних офіційних зустрічей чи дискусій не було.

Потрібна дискусія, а не офіційна хроніка

Усвідомості німців Польща все ще залишається відсталою країною, яка стоїть на нижчому, аніж Німеччина, щаблі розвитку. Поляки, в свою чергу, так само зверхньо дивляться на Україну. І навпаки: поляки і Польща мають позитивний імідж серед українців, а німці й Німеччина — серед поляків. Ці засновані на даних соціологічних опитувань висновки було оприлюднено на семінарі «Засоби масової інформації як каталізатор українсько-польських відносин», організованому Фондом Фрідріха Еберта. Дослідження на тему «Що поляки думають про українців» презентував соціолог польського Інституту громадських справ Матеус Фалковський.

З дослідження, на жаль, виходить, що нічого хорошего поляки про нас не думають. Типовим українцем є для них

несолідна людина, який не можна довіряти. Українців у Польщі відносять до відсталого народу, що полюбляє, до того

ж, зловживати алкоголем (щодо останнього, то, щоправда, поляки досить критично оцінюють і себе). Одне слово, невеселий шаблон неререформованого, загарбаного мафією Сходу.

Звичайно, велику роль у сприйнятті одного народу іншим відіграють мас-медіа. Польські соціологи дослідили, що ті поляки, хто бував в Україні, ставляться до нас набагато краще, аніж ті, хто ніколи не бував, а лише черпав інформацію

зі ЗМІ. Загалом, антипатію до українців відчувують 34% поляків, тоді як симпатію — 23%. Цікаво, що стосовно німців ці цифри становлять 24 та 70 відсотків відповідно. Водночас експерт з мас-медіа Богуміла Бердиховська переконана: «Україна є малоцікавою країною для пересічного поляка».

Редактор українськомовної редакції польського радіо Анджей Рибаулт вважає, що тут є вина й польських журналістів:

мас-медіа, що орієнтовані лише на скандальну й негативну інформацію, мало турбує, який імідж вони створюють Україні. Та й діють не завжди етично. Скажімо, коли мусувалася тема цвинтаря «орлят», то було представлено лише одну, польську, точку зору.

Не надто відмінною є ситуація з присутністю «польської» тематики в українських ЗМІ. Ті самі негативно-сенсаційні новини й коментарі, а якщо щось позитивно-

нейтральне, то це, як правило, офіційні зустрічі чи візити.

Як виправити ситуацію й наблизити два народи до глибшого й чутливішого розуміння проблем один одного — готових рецептів тут не дасть ніхто. Проте за будь-якого рецепту преса може відігравати величезну роль. І в Польщі, і у нас потрібна широка дискусія з розвитку двосторонніх відносин, а не лише відеокадри офіційних потисків рук.

КОЛОНКА ВЕДУЧОГО

То на чому ми зупинилися?

Відверто кажучи, якось незручно стало говорити про євроінтеграцію України. Загальновідомі останні події всередині країни й довкола неї навіюють підступний скептицизм. Чомусь уявляється, як середньостатистичний український чиновник, вкотре запевняючи про незмінність євроінтеграційного курсу, неодмінно червоніє, ховає очі й нервово смикає гудзика свого вишуканого італійського костюма...

Виручає наш давній знайомий Хав'єр Солана — верховний представник Євросоюзу з питань зовнішньої та безпекової політики. «Це правда, що останніми тижнями було порушено кілька питань стосовно України, і ми маємо дуже уважно їх вивчити. Однак ми повинні проводити чітку лінію між проблемами українського керівництва та Україною як такою. Україна є засадничою для стабільності Європи, і ми не можемо заплющувати на це очі», — каже цей ветеран. Отже, Хав'єр Солана все розуміє. Від цього — легше.

То на чому ми зупинилися у нашій євроінтеграції? Здається, на якихось непорозуміннях, що виникли між Президентом Леонідом Кучмою і керівником директрату Єврокомісії з питань розширення Гюнтером Ферхойеном на форумі у Зальцбурзі. Так, це було неприємно. Зрештою, шлях до Європи всіяний не лише трояндами й форумами, на яких тільки аплодують. Життя триває. І якщо про євроінтеграцію незручно стало говорити, то можна просто думати. Спочатку думати, а потім — говорити.

Мал. Сергія ТЕРПЕЧЕНКА.

Як крапля камінь точила

Минулого тижня Парламентська асамблея Ради Європи схвалила вступ до цієї організації Федеративної Республіки Югославії. І дуже символічно, що того-таки тижня виповнилася чергова річниця ще однієї події, прямо пов'язаної з нинішньою інтеграцією Югославії до європейських структур.

21 вересня 1999 року опозиційний Союз за зміни розпочав «безстрокові» мітинги, вимагаючи відставки тодішнього президента країни Слободана Мілошевича і призначення дострокових загальних виборів. Та ситуація дуже нагадує нинішню українську: мирну демонстрацію розігнано силами поліції під стінами резиденції Мілошевича; влада за допомогою контрольованих нею засобів масової інформації активно намагалася повісити на опозиціонерів ярлики «посіпак Заходу», скомпрометувати їх. Влада твердила, що ні про яку відставку «законно обраного президента» або дострокові вибори не може бути й мови. Початок виступів опозиції активізував владні репресії проти незалежних ЗМІ, зате у розпал своєї кампанії опоненти авторитарного президента отримали «подарунок» — головний прокурор Міжнародного трибуналу в Гаазі Карла дель Понте оголосила, що там мають намір висунути проти Мілошевича звинувачення у геноциді.

Спочатку мітинги сербської опозиції були не дуже велелюдні: перспектива відставки президента здавалася громадянам не надто реальною. «У Белграді править режим, влада якого тримається лише на апатії та розчаруванні населення — і на страхові перед майбут-

нім», — писала тоді німецька «Франкфуртер рундшау».

Водночас дії влади призводили до подальшої міжнародної ізоляції країни. У листопаді 1999-го офіційну Югославію не було навіть запрошено на саміт ОБСЄ в Стамбулі (нині, до речі, дуже проблематичним видається запрошення України на листопадовий саміт НАТО у Празі), хоча там обговорювали косівську проблему.

У грудні 99-го опозиція спробувала провести рішення про дострокові загальні вибори через сербську Скупшину (парламент), однак законопроект було відхилено. Представники тодішньої правлячої коаліції — Соціалістичної партії Сербії, руху «Югославські ліви» та Сербської радикальної партії — вкотре заявили, що в країні немає ані урядової, ані політичної кризи. У республіці, мовляв, успішно діє законно обрана влада, отож — жодної потреби в дострокових виборах...

Мітинги опозиції, хоча й нечисленні, тривали до кінця 1999 року. Крапля точила камінь. Потім було взято тайм-аут, під час якого розрізнені доти опоненти президента зуміли-таки згуртуватися. Саме тоді на перші ролі на сербській політичній арені вийшов Воїслав Коштуниці. 14 квітня 2001 року мітинг, організований об'єднаною опозицією в

Фото АП.

Белграді, зібрав уже не кілька, а близько 200 тисяч осіб. Стало зрозумілим: падіння режиму Мілошевича не за горами.

...Загальні вибори, яких так добивалася опозиція, відбулися в Югославії 24 вересня 2000-го — за рік і три дні після початку акцій протесту опозиції. Вибори завершилися тріумфом Воїслава Коштуниці, який здобув переконливу перемогу ще в першому турі. У відповідь на намагання влади підтасувати результати всенародного волевиявлення на вулиці вийшло близько мільйона громадян! Правляча соціалістична партія звинуватила, звичайно, опозицію в організації закомлоту й пообіцяла «дати відсіч усім можливим засобами». Та марно: на бік Коштуниці перейшла частина поліції, в підтримці Мілошевича відмовив один з головних його рупорів — інформаційне агентство ТАНЮГ.

Опозиція отримала контроль над телецентром і захопила будинок парламенту.

Отак впав такий, здавалося, міцний і «вічний» режим Мілошевича. Було припинено міжнародну ізоляцію Югославії. Трохи згодом країну прийняли в ООН. «24 вересня югославський народ зробив вибір на користь демократії. Зробив він це в особливо важких обставинах і його вибір викликав однастайне захоплення всього міжнародного співтовариства», — заявив тоді посол Франції в ООН Жан-Давид Левітт, представляючи відповідну резолюцію.

Незабаром Югославія стане членом Ради Європи. Попереду в країні ще багато випробувань, проте, здається, найголовніші з них серби й чорногорці пройшли ще тоді. Вони перемогли режим. Слободан Мілошевич, нагадаємо, сидить нині у гаазькій в'язниці.

Сторінку «Євроінтеграція» веде
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Усе про «Кольчугу»...

Міллер приїде до Львова

Після консультацій з президентом Александром Квасневським та іншими провідними польськими політиками прем'єр-міністр Польщі Лешек Міллер вирішив відвідати економічний форум у Львові.

Сумніви щодо відвідання форуму виникли після появи звинувачень на адресу України в тому, що вона буцімто продавала зброю Іраку. Рішення прийнято з огляду на те, що на форумі й під час зустрічі з Прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом у польського прем'єра буде нагода більше дізнатися з цього приводу і висловити польську точку зору.

«Репортери без кордонів» привезли експерта

Учора до України прибув незалежний французький експерт Жан Ріволє. Він проведе незалежну експертизу «таращанського тіла», на який наполягає мати журналіста Георгія Гонгадзе Леся Гонгадзе. За інформацією виконавчого директора Інституту масової інформації Леоніда Зверева, експерт ще до візиту ознайомився з питаннями, що їх ставили в попередніх експертизах «таращанського тіла». Нині невідомо, які

(Початок на 1-й стор.). Київський візит пані Джоунс був надзвичайно «закритий» і не передбачав контактів із пресою. Тим часом у Вашингтоні, на черговому брифінгу в Білому домі, речник держдепартаменту США Річард Баучер так окреслив мету візиту: «Заступниця держсекретаря Джоунс підкреслила ту серйозність, з якою ми сприймаємо свідчення про згоду на продаж радарів «Кольчуга» Іракові. Вона чітко дала зрозуміти нашу рішучість глибоко розібратися у цій справі шляхом відкритого і прозорого розслідування. Президент Кучма наполягає, що факту продажу не було, і погодився на фахове розслідування, пообіцявши надати вичерпну інформацію. Тепер ми дочекаємося звітів, від яких залежа-

тиме рішення щодо наших подальших кроків».

А на запитання, у чому тоді полягає мета розслідування, речник Білого дому відповів: «Ми прагнемо дізнатися детальніше про намагання Іраку придбати ці системи, дізнатися більше про саме устаткування, з'ясувати точно, було чи не було здійснено оборудку. Залишається багато нез'ясованих питань, окрім наявного свідчення про наміри продати радари, що міститься на плівках... Для нас справді важливо знати, чи має Ірак ці системи. Є деякі підстави

припускати, що ці радари в Іраку є, хоча ми поки що не знайшли конкретних підтверджень. Ми хочемо знати, наскільки успішні були спроби Іраку придбати ці системи. Що стосується перегляду нашої політики, то цілком очевидно, що ми вважаємо плівку автентичною і знаємо про її зміст, але для нас також важливо, який рівень співпраці ми побачимо, наскільки відкритою готова бути Україна в цьому питанні й наскільки відданою гарантуванню неповторення подібних інцидентів».

Міністр називає це брехнею

Американські звинувачення в тому, що Україна продала Багдаду радарні системи «Кольчуга», — брехня. Про це заявив віце-прем'єр уряду Іраку, міністр військової індустріалізації країни Абдель-Таваб Мула Хувейш, який перебуває нині в Білорусі, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Із новосіллям!

Посольство Федеративної Республіки Німеччина переїхало, і сьогодні відбудеться урочисте відкриття нової будівлі посольства. Посол, а також відділи політики, культури, преси, економіки, адміністрація, відділ перекладів і штаб військового аташе поселилися в новому приміщенні по вулиці Богдана Хмельницького, 25. Тепер до посольства можна зателефонувати за номером 247-68-00.

Новобудова виросла в

історичному центрі Києва, навпроти оперного театру. Будинок має виразні геометричні обриси, не порушуючи, за задумом архітекторів, навколишньої забудови, хоча й позначаючи чіткі контрасти. В середині робочі кімнати та багатифункціональні приміщення розташовані навколо внутрішнього двору, що перекритий скляним дахом. Загалом тут працюватимуть понад 100 співробітників — німців та українців.

Роботі інспекторів в Іраку перешкоджатимуть

Якщо раніше це робив Багдад, то тепер на шляху міжнародних експертів став Вашингтон.

Держсекретар США

Колін Пауелл відкинув можливість повернення до Іраку інспекторів ООН з озброєнь до прийняття нової жорсткої резолюції Ради Безпеки. За кілька годин до цього у Відні іракська делегація і представники інспекції ООН з озброєнь дійшли згоди

про прибуття перших інспекторів до Багдада протягом двох тижнів. Новина, що прийшла із столиці Австрії, була

зустрінута Америкою в штики. Причина — нібито досягнуті між ООН та Іраком домовленості на базі попередніх резолюцій РБ ООН недостатні, й інспектори потребують сильнішого мандата.

При цьому Штати, не соромлячись, відкрито нагадують про можливість убивства президента Іраку Саддама Хусейна його співвітчизниками. За словами речника Білого дому Арі Флейшера, «слід вітати будь-яку зміну режиму» в Іраку, хоч би «в якій формі це сталося». Відповідаючи на брифінгу на прохання прокоментувати оцінки вартості можливої війни в Іраку у 9 млрд. доларів на місяць, він сказав: «Ціна квитка в один кінець набагато менша, а ціна кулі, яку могли б вико-

ристати самі іракці, ще менша. Є багато варіантів, котрі, як сподівається президент, іракський народ може використати, щоб позбутися цієї загрози».

Нагадаю, що вже чимало планів повалення Хусейна з тріском провалилися, а тому літаки США продовжують перманентно завдавати нових ударів по території Іраку «у відповідь на ворожі дії» і, не приховуючи своїх намірів, активно готуються до вторгнення в цю країну. Згідно зі сценарієм, у Перську затоку плановано відправити близько 400 тис. військовослужбовців, 2500 бойових літаків і 60 кораблів.

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку: іракські школярки на фоні портрета свого президента.

Третій — не зайвий

Тема дискусії була дещо іншою, але журналістів більше цікавило, який відсоток «української труби» подарують до дня народження (7 жовтня) російському президенту Путіну. Євроінтеграція України, і тим більше входження її в європейський енергоринок — питання дуже віддаленої перспективи. А от втрата контролю над власною газотранспортною мережею — загроза реальна вже сьогодні. Цікаво, що найобізнанішим з ходом україно-російських двосторонніх кон-

сультацій з цього питання і найвідвертішим виявився посол Росії в Україні Віктор Черномірдин, який в інтерв'ю українському телебаченню вкотре заявив, що консорціум має бути створено на паритетних засадах. Українські урядовці про це вважають за краще не розводитися.

Подейкують, що 6 жовтня у Запоріжжі Кучма та Путін лише підпишуть розпливчастий проміжний документ, який проголосить створення консорціуму та відповід-

ної робочої групи з розробки цього проекту.

Умови створення консорціуму досі не розголошені. Не відомі вони й спостережній раді НАК «Нафтогаз України», членом якої є вищезгаданий Ігор Карп. «Якщо ми говоримо про євроінтеграцію нашої енергосистеми — газової, нафтогазотранспортної, електротранспортної, ми мусимо бути відкриті, прозорі, маємо залучити громадськість до обговорення цих питань», — зазначає він.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ

Про поліпшення взаємодії

У зовнішньополітичному відомстві України відбулося спільне засідання колегії Міністерства закордонних справ і Комітету у закордонних справах Верховної Ради. Дипломати і парламентарії обговорили тематику координації. За результатами спільного засідання було прийнято рішення про поліпшення взаємодії в законотворчому забезпеченні зовнішньополітичної діяльності держави, активізацію парламентської дипломатії.

■ Франкфурт-на-Майні

Смерть Якоба

Одинадцятирічний Якоб, син відомого банкіра Генріха фон Метцлера, зник минулої п'ятниці після шкільних занять. Хлопчика бачили близько 11-ї години на автобусній зупинці, від якої до вілли в дорогому районі Франкфурта-на-Майні, де він мешкав, всього п'ять хвилин ходи. За годину його батьки отримали листа, в якому повідомлялося, що їхнього сина викрадено і за нього вимагають викуп — один мільйон євро. Вони виконали умову: гроші для викрадачів залишили в обумовленому місці в ніч з неділі на понеділок. Але Якоб додому не прийшов.

Поліція на прохання батьків, які сподівалися, що викрадачі все-таки відпустять хлопчика, про цей випадок не повідомляла. Але в понеділок увечері, коли вбиті горем батьки більше не могли залишатися в бездіяльності, поліція через засоби масової інформації звернулася по допомогу в пошукові Якоба. Спочатку було знайдено одяг з плямами крові, а трохи згодом — в озері поблизу міста Ганау, що неподалік Франкфурта-на-Майні, труп підлітка. Судмедексперти встановили, що Якоба вбили ще до того, як було отримано викуп.

За підозрою у викраденні та вбивстві затримано 27-річного студента юридичного факультету, який підробляв репетитором дітей фон Метцлерів.

У Німеччині це не перший випадок викрадення дітей багатих батьків з метою викупу. Але всі вони закінчувалися благополучно: діти поверталися в родини, а викрадачів рано чи пізно поліція знаходила.

■ Тбілісі

Четверта фаза

Силові структури Грузії розпочали четверту фазу антикримінальної операції в Панкиській ущелині. Її основна мета — звільнити утримуваних там заручників, зокрема й британського банкіра, експерта Єврокомісії Пітера Шоу.

■ Газа

Три тижні на роздуми

Центральний комітет Організації визволення Палестини дав Ясіру Арафату три тижні на формування нового палестинського уряду. Рішення прийнято на засіданні 1 жовтня. Оголошено також, що питання про призначення прем'єр-міністра розглядатимуть лише після створення незалежної палестинської держави. 11 вересня Арафат назвав дату загальних виборів у Палестинській автономії — 20 січня.

■ Ватикан

Мати Тереза стане святою

Комітет Ватикану з канонізації визнав, що завдяки молитвам матері Терези 30-річна індійська жінка позбулася пухлини в шлунку. Остаточне рішення про канонізацію буде винесено в грудні.

На знімку: індійський скульптор Діпанкар Дутта створив скульптурне зображення матері Терези, яке знаходиться в Калькутті.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

► Наша пошта

Онуки хочуть навчатися

Наша донька сама виховує двох дітей. Онука вчиться на другому курсі Горлівського інституту іноземних мов. Онук цього літа вступав до Донецького університету торгівлі. Дуже старався, але на «бюджет» (безкоштовне навчання) не добрав одного балу. Йому запропонували йти на платне навчання. На жаль, таких грошей ні в нас, ні в дочки немає. Тому будемо дуже вдячні всім, хто може фінансово допомогти моїм онукам здобути освіту.

Ніна МАРЧЕНКО.

Єнакієве
Донецької області.
(Адреса автора листа
в редакції).

Як повернути чоловіка?

Чоловік покинув мене з дітьми (двоє з них вже дорослі), і вже чотири роки про нього немає жодної звістки. Навіть аліменти не платить.

Перед своїм від'їздом він казав, що обов'язково повернеться і мене з дітьми забере. Одного разу, правда, передав незначну суму. А коли я почала розпитувати людей, які принесли ті гроші, про його місцезнаходження, вони нічого не відповіли.

Пізніше дізналася, що він отримує по 700 доларів щомісяця і живе з іншою жінкою. А в мене на утриманні троє неповнолітніх дітей і 126 гривень у кишені. Знаю також,

що в тієї жінки є двоє дорослих дітей від різних чоловіків. Її дочці — 33 роки, вона ніде не працює, виховує свою 14-річну дочку. Сину — 25 років. І він так само сидить на шії у свого чоловіка. До глибини душі вразило мене те, що мій чоловік одягає, годує і дбає про чужу сім'ю, а про своїх дітей і згадувати не хоче.

Декілька разів зверталася до суду, але все закінчується однаково: аліменти від чоловіка так і не надходять. Порадьте, люди добрі, що маю робити.

Ганна КВАША.

Тарасівка
Черкаської області.

«Апломб», «кураж» і «хальштунг» для голови

► Самопізнання через рух

Чи знають батьки, чому в їхніх дітей неправильна постава? А те, що старі добрі рани для першокласника шкодять поставі, а оздоровчий біг викликає стрес? Можна не погодитися з думкою заслуженого тренера України зі спортивної ходьби Олександра ШИМКА, але ознайомитися з нею не завадить.

— Під час ходьби голову постійно тримайте «гордо», — повчає він. — Інакше причинно-наслідковий зв'язок буде приблизно такий: опущена голова — схилені плечі — зміна форми грудної клітки — неправильне розміщення внутрішніх органів — застійні явища в них.

Нахилення голови викликає компенсаторне згинання тулуба та колін. Отже, неправильно циркулює кров, м'язи зігнуті у колінах ніг здавлюють вени та артерії, що спричинює розширення вен і тромбофлебії...

Виправляємо стан часто медикаментозним самолікуванням,

що допомагає локально або тимчасово. Другий півзахід — так званий «біг для здоров'я». Не дуже раціональне його застосування — «ранковий варіант» — посилює бажання поспати, а «вечірній» — ще збільшує втомлюваність чи збудження. Обидва півзаходи спричинюють стрес.

За даними Світової організації охорони здоров'я, за останні вісімдесят років захворюваність на неврози зросла в 24 рази. Неправильне положення голови — одна з його причин. І багато батьків, підкладаючи подушку малюкові під голову, мимохіть сприяють

процесові. Ранець ще більше «заокруглює» спинку, адже сила м'язів-згиначів на 20 відсотків більша за розгиначів. На уроках фізкультури хлопчики зазвичай підтягуються, дівчатка віджимаються від лавки, а грудні м'язи ще більше випинають їхні спини.

Рекомендую поставу, що називається у балеті «апломб», цирку — «кураж», фігурному катанні — «хальштунг»:

— хребетний стовп — твердий стержень, на якому тримаються голова, руки, грудна клітка;

— плечі розправлені, лопатки трохи зближені та опущені;

— голова піднята, шия «висока»;

— таз розташовано точно під плечовим поясом, поперек плоский;

— ноги виключені в колінах, ступні дещо розставлені.

Хода красива тоді, коли голова немов стоїть на місці.

Для творчих особистостей О. Шимко задіяв образи. Під час ходьби уявіть, що ваша «голова — чаша з водою: несить — не розхлюпайте», що «на перенісся — масивні окуляри, які сповзають донизу, якщо опускати ніс» і, нарешті, «я танцюю в ансамблі «Берізка».

Людмила ОПАНАСЕНКО.
(Далі буде).

Дірки в бюджеті чи в милосерді?

► Актуально

За прикладом сім'ї Лебідь із села Колоденка Рівненського району, яка взяла на виховання шістьох дітей, такі дитячі будинки сімейного типу створили подружжя Новосадів та Зарічнюків із Рівного. Кожне взяло по п'ятеро дітей, які через життєві обставини опинилися без батьківської опіки. Документально створення дитячих будинків сімейного типу підтверджено рішенням Рівненського міськвиконкому за № 96 і № 97 від 16 квітня 2002 року.

Не треба переконувати, що в сім'ї дітям затишніше, ніж у дитячих будинках, де хоч і піклуються про них, все одно не можуть створити родинного затишку. В цьому зайвий раз переконує навіть небагатий за часом досвід дитячих будинків сімейного типу на Рівненщині.

— Побувала в сім'ях Зарічнюків і Новосадів, — розповідає помічник прокурора Рівненської області з питань нагляду за дотриманням законів про права неповнолітніх, молодший радник юстиції Ольга Крот. — Надзвичайно доброзичлива атмосфера панує там. Дітей люблять, про них дбають. Звернула увагу: шойно глава сім'ї Андрій Зарічнюк (він же батько-вихователь) зайшов до квартири, як одразу поцікавився: «Як діти?». Зізнаймося, не кожен із нас насмілювався б узяти на себе такі клопоти. А вони такі справді чималі. Запитайте про це у будь-якої багатодітної матері (а дітей у Зарічнюків та Новосадів на «чу-

жих» і «своїх» не ділять), і вона вам розкаже, як не може спати через думки, чим нагодувати, у що одягнути і взути дітей. Не кажучи вже про те, що у них різні характери — і не завжди прості, бо життя пройшлося по кожній дитячій долі танком: одні залишилися сиротами, в інших батьків позбавили батьківських прав... Одне слово, що дитина — то трагедія. І саме батьки-вихователі взяли на себе нелегкий обов'язок не лише з догляду за ними, а й із виховання їх гарними людьми, своєю чуйністю і любов'ю розтоплюють в дитячих душах кригу образ і байдужості, що утворилася через непрості життєві обставини, в яких не з власної волі вони опинилися. Це ж яке серце треба мати батькам-вихователям, щоб вділити доброти усім діткам...

— До Зарічнюків і Новосадів я потрапила не випадково: прокуратура області саме перевіряла стан утримання дітей в інтернатах, дитбудинках, — розпові-

дає Ольга Крот. — Тож поцікавилися проблемами дитячих будинків сімейного типу. Ви знаєте, не почула тут скарг, нарікань, хоча й знала, що в обох є проблеми, по допомогу у вирішенні яких зверталися до міської влади. Адже одночасно з реєстрацією дитбудинків сімейного типу між міськвиконкомом та цими сім'ями було укладено угоди, якими чітко визначено обов'язки сторін, в тому числі і міськвиконкому, які він поки що не виконує. До слова, у міському бюджеті на утримання згаданих дитячих будинків сімейного типу на нинішній рік передбачено певні кошти. Але станом на серпень Зарічнюки та Новосади одержали лише по 2,5 тисячі гривень на харчування дітей.

Звичайно, це мізерні суми з огляду на те, що будинки діють із середини квітня. Батьки-вихователі зверталися, було, у міську раду, але там бідалися, що в бюджеті багато дірок. Звісно, часу бігати по кабінетах, «вибиваючи» гроші, в них немає, тож самі «викручуються». І навіть нікому не скаржаться: світ не без добрих людей, підсобляють друзі, знайомі. Щоправда, якщо директори дитбудинків можуть звернутися по допомогу до товстосумів-спонсорів, то батьки-вихователі — ні, бо не звикли у нас ще люди до такого нововведення, як «ди-

тячий будинок сімейного типу». Та й не жебраки вони, мають певне коло обов'язків, і їм справді ніколи ходити по кабінетах у ролі прохачів. До того ж деякі з них ще й працюють, як, скажімо, обоє Зарічнюків, а також Андрій Новосад.

І ще така деталь. Коли одна із сторін не виконує зобов'язань, передбачених угодою, інша вправі її розірвати. Зарічнюки і Новосади, звичайно ж, як люди милосердні і порядні, цього не зроблять — адже йдеться про дітей, до яких вони вже звикли, яких полюбили, так само, як і діти їх. Розрив стосунків між ними — це ще одна травма для дітей.

Щоправда, перший заступник міського голови Рівного Олександр Кравчук пояснив перспективи фінансування дитячих будинків сімейного типу:

— Згідно з угодами передбачено фінансування дитячих будинків сімейного типу в сумі 23,3 тисячі гривень, поки що виділено 7 тисяч на заробітну плату батькам-вихователям та харчування дітей. Подальше фінансування проведемо після сесії міськради, яка відбудеться 4 жовтня. За рахунок перевиконання доходної частини бюджету.

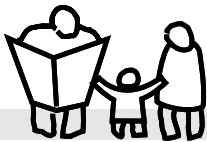
— Хочу зауважити, що, передаючи дітей на виховання у дитячі будинки сімейного типу, держава не звільнила себе від обов'язків піклуватися про них,

— каже Ольга Крот. — Це передбачено низкою законодавчих актів, зокрема Постановою Кабінету Міністрів України № 226 від 5 квітня 1994 року «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків». Діти, які перебувають на утриманні держави, мають щороку безплатно проходити медогляд, оздоровлення, на них поширюються і гарантії стосовно соціального захисту, зокрема: єдині квитки, обов'язкове страхування до повноліття (відкриття накопичувальних рахунків в Ощадбанку) тощо. Але діти із згаданих дитячих будинків сімейного типу не одержали безплатних путівок на оздоровлення.

Загалом викликає повагу велика самовідданість, і, без перебільшення, мужність батьків-вихователів, які піклуються про дітей, залишених без батьківської опіки. Надто важко їм без підтримки і належного фінансування робити цю милосердну справу. І якщо не зміниться ставлення з боку влади до такого прекрасного починання, цілком імовірно, що навряд чи знайдуться ще в області послідовники Новосадів та Зарічнюків.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Після весільного маршу

Це цікаво!

Невтомні соціологи зрештою звернули свій професійний погляд на сімейні стосунки. І вивчили... докори молодих подружніх пар. Отже, на що скаржаться практично всі молододжони і які типові приводи для родинних конфліктів?

Жінки найчастіше скаржаться на те, що чоловік:

- не цікавиться проблемами дружини, а також її зовнішністю та вбранням;
- дуже багато уваги приділяє їжі;
- забув про ніжності й увагу;
- надто часто затримується на роботі;
- віддає перевагу газеті, комп'ютерові, телевізору, аніж задушевній розмові з дружиною.

Чоловіки найбільше нарікають на те, що дружина:

- не вміє заощаджувати гроші;
- дуже багато розмовляє по телефону;
- говорить лише про вбрання, зовнішність та подруг;
- схильна читати нотації і сердитися з приводу й без;
- не така сексуальна, як належало б («належало б» — це, як у кіно).

Ось така колекція невдовольень!

Оригінальніше підійшли до докорів і скарг психологи. Вони радять молодому подружжю зрозуміти, що змінити типові жіночі та чоловічі прояви в шлюбі практично неможливо. І... змиритися. Ось такий раціональний погляд на домашні війни. Бо який сенс ображатися?

Криза — хвороба виліковна

Психологічний лікнеп

«Вони прожили довге і щасливе життя й померли в один день» — типове закінчення багатьох казок. Проте у реальному житті таке буває вкрай рідко. Двоє, навіть якщо вони палко кохають одне одного, повинні розуміти, що їхнє майбутнє спільне життя не буде суцільним святом кохання: у ньому знайдеться місце і злетам, і падінням...

— Коли настають кризи у шлюбі? Чи пов'язані вони з певними часовими періодами? — запитую у психолога-консультанта Державного центру розвитку сім'ї Центрального відділу реєстрації шлюбів Києва Віолетти ЛЕВІНОЇ.

— Є статистика, згідно з якою кризові, завжди добре, та не спадає ж на думку помирати від кожної хвороби.

— **І все одно криза у стосунках може призвести до розпаду сім'ї?**

— Це буває тоді, коли люди сприймають кризу занадто серйозно і не намагаються лікувати цю хворобу. Є й такий сімейний стан, який неминуче призведе до розлучення, тобто це вже не криза, а початок кінця. У такому разі люди не прагнуть зберегти стосунки, а навпаки, хочуть їх розірвати.

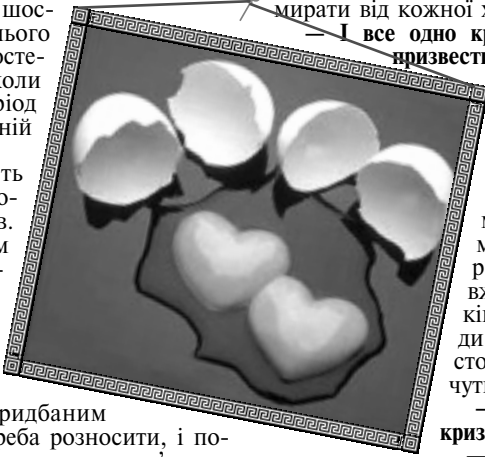
— **Які є ліки від сімейної кризи?**

— Раджу насамперед не зациклюватися на родинних проблемах, а відволіктися, зайнятися чимось іншим. Відпочиньте, можливо, криза пов'язана із сильною втомою. Зробіть усе для поліпшення стану свого здоров'я, бо коли людина погано почувається, вона стає дратівливою. Читайте, розвивайте інтелект: висока самооцінка веде до впевненішої позиції. І спробуйте спокійно розібратися в тому, що відбувається у стосунках з вашою «половиною». Якщо вам важко зробити це самотужки, зверніться до психолога.

— **Консультуватися подружній парі слід разом чи поодиноч?**

— На першу консультацію краще прийти окремо. Часто люди, ображені одне на одного, бувають недостатньо відверті, і кожен говорить лише ті слова, які хотів би, щоб почув партнер. А психологу треба детально вислухати обидві сторони, запропонувати чоловікові і дружині пройти тестування. І лише на третю консультацію вони можуть прийти разом.

Розмову вела Тетяна КРОП.

Фотогляд

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Самота

Примхи долі

Самотність важка у будь-якому віці. Отож не іронізуйте, молоді, якщо дідус чи бабуся намагаються знайти для себе пару. Доки жива людина, їй, як хліб насущний, потрібна поруч рідна душа, щоб було з ким сісти за стіл, слівцем перемовитися. Лишень пошуки ці дуже нелегкі.

Маю одну знайому. Світлана — порядна людина, чужа господарка, рукодільниця. Багато років прожила з коханим чоловіком, але щастя знала мало. Практично сама виростила двох дітей, бо чоловік за чаркою світу білого не бачив. Бог зглянувся на неї, покликав його до себе. Залишилася Світлана сама.

Минув час. Познайомила-ся з самотнім удівцем. Передусім, як буває в таких випадках, постало квартирне питання. Він мешкав у трикімнатній квартирі з сином, вона — в двокімнатній з донькою. Мала невелику дачу. Їй й запропонувала приплюсувати до трикімнатної його квартири, щоб виміняти «молодим» житло. «Підтоптаний» кавалер визнав Світлану вельми хитрою. Він хотів вселитися до неї у двокімнатну, залишивши синові свою три-

кімнатну. Вони розійшлися. Він дотепер одинак, воює вже з третьою невісткою в своїй шикарній квартирі. А Світлана розмінялася з донькою та й живе незалежно.

Людина вона діяльна і на першій спробі не зупинилася. Якось у друзів познайомилася з відставним офіцером. Він так закохався, що Світлана не встигла опам'ятатися, як опинилася в загсі. Без зайвих міркувань новоспечений чоловік заявив, що житимуть у нього. Однокімнатний захисток холостяка вражав. Ні! Не подумайте, що безладдям. Навпаки. Ніде ані пилинки. Все вилізано та вирівняно під лінійку. Ну й поталанило Светці! Охайний чоловік — це ж рай в домі.

Місяців через три застаю подругу вдома. Чому? Кризь сміх та сльози вона розповіла: якщо раптом ненавмисне

зачіпала на кухні табурет чи в неї падала ложка, чоловік вибухав, як вулкан. Відмивав ложку в сімох водах, так, що потім боязно її було брати до рук. Поставлений під правильним кутом табурет «молода дружина» готова була перелетіти, та люстра заважала. Навкіс покладена на стіл серветка одразу поправлялася з таким поглядом, що в бідної Світлани руки і ноги тремтіли.

— Так без жодного слова й розійшлися? — запитала я.

— Ні, звичайно. Приходив, просив повернутися. Тільки я сказала, що краще під парканом старцювати, ніж трястися від «райського» життя.

(Продовження історії про пошуки щастя читайте в наступній «Сім'ї»).

Людмила ОПРОНЕНКО.
Одеса.

Домашній адвокат

Допомога за актом

Мій син навчається у вечірній школі, і ми весь час отримували державну допомогу як малозабезпечена сім'я. Нещодавно мені відмовили, посилаючи при цьому на відсутність акта обстеження умов проживання сім'ї. Чи справді для отримання допомоги необхідний акт?

Анатолій ВАНИКОВ.

Боярка
Київської області.

Дійсно, порядок призначення допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми нещодавно змінився. Відтепер допомога сім'ям, що з поважних або не залежних від них причин мають середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожит-

Рубрику веде
юрист-консульт
Наталія
ГЕЛЕТКО.

не вчаться у навчальних закладах протягом шести місяців до моменту звернення за допомогою, її нададуть лише на три місяці на підставі рішення місцевих держадміністрацій (рад) та акту обстеження матеріально-побутових умов сім'ї.

кового мінімуму для сім'ї, та діти яких навчаються у вечірній школі з денною формою навчання, у вищому навчальному закладі або є слухачами курсів на контрактній основі, призначатиметься лише на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї.

У разі, якщо обидва працездатні батьки не працюють, не служать,

Пересаджуємо квіти

Корисна площа

■ Щоб замінити виснажений ґрунт на свіжий, кімнатні рослини періодично пересаджують. Молоді — щороку, дорослі — через 3—5 років, великі (наприклад, пальми) — через 10.

■ Рослини, які цвітуть весною, — після цвітіння, а вічнозелені — ранньої весни, після зимового «спокою». Квіти, вирощені з живців чи насіння, пересаджують з грудкою землі у просторіші вазони й додають свіжого ґрунту.

■ Під час пересадки рослин із сильною кореневою системою, гострим ножом обрізають частину добре розвинених

коренів і прибирають зайвий ґрунт. Усі надрізи запудрюють порошком із деревного вугілля.

■ Потім у горщику роблять дренаж: закривають горшковий отвір вазона черепком горбом угору, кладуть шар черепків (до 3 см), подрібнене вугілля, великозернистий пісок, розправляють корені рослин. Далі додають землі й ущільнюють земельну суміш навколо рослин дерев'яною паличкою. Після пересаджування рослини обприскують і поливають.

■ Корисно також знати, що ріст кімнатних рослин уповільнюють дрібні комахи, павучки та інші паразити. Найкращий засіб для боротьби з ними — водяний розчин алое. Його можна приготувати з домашньої рослини чи придбати в аптеці, причому останній треба розводити з розрахунку: 1 частина розчину алое на 20 частин води. Такою водою поливають землю у вазонах і всю зелень.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

У нас — чотириногий друг і чистота навкруг

Маленькі хитрощі

Якщо в домі є кішка або собака, що регулярно линяють, краще закрити м'які меблі чохлами чи накидками, які легко прати. Менш трудомісткий варіант: покладіть декоративні серветки на ті місця, де полюбують влаштовуватися ваші улюбленці.

Під мисочку з їжею підкладайте паперові рушники, щоб легше було прибирати сміття.

Щіткою на пиლოსосі краще збирати з килима шерсть, якщо злегка змочити її гліцерином.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.10 Клуб Суперкниги.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Нова армія.
10.30 Прописи.
11.00 Формула 36,6.
11.30 Модна лінія.
12.00 Для тих, хто вдома.
12.15 Сільський час.
13.05 Подорож у дитинство.
13.25 Мультфільм на замовлен-
ня.

14.10 Док.фільм «Боженківцям — 80».
14.25 «Саме той» про себе...
14.50 Новини.
15.00 Чемпіонат світу з автопе-
регонів «Формула-1».
Гран-прі Японії.
17.00 Новини Європи.
17.35 Перехрестя.
18.00 Ані Лорак у концертній
програмі «Там, де ти є...».
19.00 Новини.
19.15 Худ.фільм «Про тебе».
20.35 Вечірня казка.
20.45 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Панорама.
21.55 Футбольні діалоги.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 «Час» з О. Марченко.
10.55 Реальний сектор.
11.25 Польова пошта пам'яті.
11.55 Родом з України.
12.35 Резонанс.
12.55 Естрадна прем'єр-ліга.
13.35 Панацея.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Бокс по-справжньому.
Колін Данн — Вайн Рігбі.
08.10 Аншлаг, аншлаг.
09.10 Лото-забава.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Ка-
чині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чип і
Дейл поспішають на допо-
могу».
15.05 Гумористична програма
«Вовочка».
15.40 Медовий місяць.
16.35 Худ.фільм «Конвалія
срібляста».
18.20 Шоу «Крісло».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.15 Шоу «Останній герой-2».
21.25 «Імперія кіно» представ-
ляє. Худ.фільм «Вуличний
боєць».
23.25 Бокс по-справжньому.
Колін Данн — Вайн Рігбі.
00.30 «Своє кіно» представляє.
Худ.фільм «Останній бун-
кер».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
КДТРК
07.00 З любов'ю.
07.30 Люди і долі.
08.00 Недільні зустрічі.
08.40 Торговий ряд.
08.45 Шлях до успіху.
«ІНТЕР»
09.00 Прогноз погоди.
09.05 Прокинься і співай!
10.05 Телефортуна.
10.45 Ук-енд.
11.30 Караоке на майдані.
12.10 Програма «Усе для тебе».
12.40 Мелорама.
13.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.
14.15 Серіал «Фарскейп».
15.20 Слабка ланка.
16.15 Серіал «Кодове ім'я
«Вічність»».
17.20 Худ. фільм «Поліцейський
з Беверлі Хіллз-3».

19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична
програма «Подорож тиж-
ня».
20.50 Худ. фільм «Лєвова част-
ка».
23.00 Док.серіал «Війна без пе-
реможців». 1 серія.
23.50 Проект-F.
00.45 Худ. фільм «Цар Іван
Грозний».

ICTV
06.55 Мандрівки натураліста.
07.20 Погода.
07.25 Серіал «Висока хвиля».
08.00, 10.00, 11.00, 12.00,
14.00, 15.00, 16.00, 17.00,
18.00,
19.00, 20.00 Факти. Гарячі но-
вини.
08.15 Мультфільм.
08.25 Мультсеріал «Том і Ши-
на».
08.50 Мультсеріал «Міфи і ле-
генди».
09.10 Сатирикон.
09.15 Худ.фільм «Воїн часу-6.
Остання битва».
10.55 Коронна страва.
11.30 Телевізійний центр моди.
12.05 Галопом по Європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Мультфільми.
13.25 Серіал «Висока хвиля».
14.20 Худ.фільм «Жандарм од-
ружується».
15.55 Серіал «Ейр Америка».
16.45 Сатирикон.
16.50 Шоу Олени Степаненко.
17.45 Серіал «Людина-неви-
димка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ.фільм «Кохати по-
російськи».
21.00 Худ.фільм «Денне світло».
23.05 Штрафний удар.
23.35 Худ.фільм «Історія коро-
леви замку».
00.55 «Кентавр». Тележурнал
для чоловіків.

СТБ
07.05 Ран ОК.
09.10 Ви практично здорові.
09.30 Ні пуху ні пера.
09.55 Паритет. Євровікна.
10.00 На перший погляд. «Ет-
нопсихологія».
10.25 Худ.фільм «Бонні та
Клайд по-італійськи».
12.20 «Вікна» у світ.

12.50 Худ.фільм «Множина».
15.00 Коляя.
15.20 «Вікна». Спорт.
15.50 Італійський футбол. Серія
«А». Центральний матч ту-
ру.
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм «З мене до-
силь».
20.30 Бізнес-студія.
21.25 Італійський футбол. Серія
«А». Центральний матч ту-
ру.
23.25 Худ.фільм «Іржавий
алюміній».

НОВИЙ КАНАЛ
07.45 Церква Христова.
08.00 Серіал «Нові пригоди
сімейки Адамсів».
08.25 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».
08.55 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.20 Серіал «Бітлборгі».
09.55 «3x4». Найкумедніше до-
машнє відео.
10.50 Серіал «Троє проти всіх».
2 серія.
11.40 Запитайте у лікаря.
12.20 Серіал «Індіана Джонс.
Подорож із батьком».
14.00 Репортер.
14.30 Худ.фільм «Діамантова
рука».
16.25 Худ.фільм «Напевно, боги
збожеволіли».
18.30 Спецрепортер.
18.50 Погода.
19.00 Худ.фільм «Побачення
всліпу».
21.00 Худ.фільм «Інтердівчин-
ка».
23.50 Гол!
00.50 Худ.фільм «Переслідуван-
ня».
02.50 Худ.фільм «Інтердівчин-
ка».
05.15 Серіал «Троє проти всіх».
2 серія.
05.55 Посміхніться. Вас зніма-
ють.

ГРТ-міжнародне
09.00 Новини.
09.10 Ранкова зірка.
10.00 Новини (із субтитрами).
10.10 Хто хоче стати мільйоне-
ром?
10.55 «Сралаш».
11.10 Слідство веде Колобков.
11.30 Служу Росії!
12.00 Розумниці і розумники.

12.25 Дог-шоу.
13.10 «Непутні нотатки» з Д.
Криловим.
13.25 Доки всі вдома.
14.00 Новини (із субтитрами).
14.10 Великі батьки. С.Образ-
цов.
14.40 «Сралаш».
14.55 Худ.фільм «За будь-яку
ціну». Справа №11.
16.50 Святковий концерт.
18.00 Часи.
19.10 Худ.фільм «За сімейних
обставин».
21.25 «Останній герой-2». «Чор-
не і біле».
22.20 Худ.фільм «Вечеря з не-
доумком».
23.40 Худ.фільм «Поговоримо,
brate...».
01.35 Реальна музика.
02.00 Худ.фільм «За будь-яку
ціну». Справа №11.

РТР
05.20 Худ. фільм «Три товсту-
ни».
06.45 Серіал «Дракоша і ком-
панія».
07.10 Російське лото.
08.00 ТВ Бінго-шоу.
08.35 Місцевий час. Вісті —
Москва. Тиждень у місті.
09.15 Ранкова пошта.
09.50 Містечко.
10.20 Худ. фільм «Великі каніку-
ли».
12.10 Парламентський час.
13.00 Вісті.
13.20 Навколо світу.
14.15 Діалоги про тварин.
15.05 Два роялі.
16.05 Кімната сміху.
17.10 Худ. фільм «Голий пісто-
лет 2 1/2. Запах страху».
18.50 У містечку.
20.10 Спеціальний кореспон-
дент.
20.35 Йосип Кобзон «Кращі
пісні».
23.30 Чемпіонат світу з автопе-
регонів у класі «Формула-
1». Гран-прі Японії.

НТБ
05.50 Серіал «Блакитне дере-
во».
06.30 Star start!
07.00, 09.00, 10.00, 11.00,
12.00, 14.00, 16.00, 17.00
Сьогодні.
07.05 Худ. фільм «Три това-
риші».
08.20 Без рецепта.
09.05 Фактор стра-
ху.
10.05 Рослинне
життя.
10.40 «Ви будете
сміятися!». В. Кок-
люшкін.
11.05 Професія —
репортер.
11.25 Служба поря-
тунку.
12.05 Худ. фільм
«Більше за життя».
13.50 Смачні
історії.
14.05 Своя гра.
15.00 «Сьогодні» з
Ю.Липатовим.
15.20, 16.05 Прин-
цип «Доміно».
17.05 Новітня
історія. «1996 рік.
Первомайськ.
Хроніка одного
зрадництва».
18.00 Худ. фільм
«Конвалія срібляс-
та».
20.00 Нещодавно.
21.30 Худ.фільм
«На межі безумст-
ва».
23.55 Серіал «Зо-
ряні врата».
00.45 Журнал Ліги
чемпіонів.

Триває передплата
на «Голос України»
Передплатні індекси:
для індивідуальних
передплатників — 40224,
для підприємств і організацій — 60955.

у МОРІ
інформації
серед
дрібної
рибинки
і риби великої
телебачення —
КАШАЛОТ

ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ НА ТИЖДЕНЬ 7 — 13 ЖОВТНЯ

Аварія — дочка мента

Новий канал, понеділок, 21.30

Володимир Ільїн

Гостросюжетний. Старшокласниця Валерія на прізвисько «Аварія» — причина всіх сварок у родині і в школі. Та коли дівчина опиняється на межі загибелі, врятувати її може тільки батько — «мент», якого вона так зне-
важала.

Реж.: М. Туманішвілі. В ролях: О. Арбузова, В. Ільїн, А. Вознесенська, М. Пастухов.

Коло ICTV, вівторок — 19.15, середа — 13.00

Драма. В елітній приватній школі для хлопчиків головний закон — кругова

порука. Хлопці підозрюють свого наставника в обмані. Знайшовши найслабшого, він змушує його зізнатися й видати таємницю друзів і після цього відчисляє зі школи всю групу. Один із студентів на-
ладає на себе ру-
ки. Під час роз-
слідування цієї
справи друзі ви-
являють таємне
братство, до якого
входить їхній на-
ставник.
Режисер: Сид-
ні Дж. Фьюрі. У
ролях: Тріт Віль-
ямс та інші.

Самозванка ICTV, середа, 19.15

Стів Мартін

Комедія. Архітек-
тор Девіс усе своє
життя був закоханий
в одну жінку. Він
побудував ідеальний
будинок для своєї
коханої, запропону-
вав їй одружитися, а вона відмовила, вважаючи його не-
практичним мрійником і невдахою. З горя він проводить
одну ніч із незнайомкою з ресторану і показує їй фотогра-
фію ідеального будинку. Хто ж не використає такий
шанс?! Дівчина не розгубилася — знайшла за фотографією
будинок, видала себе за дружину Девіса, закупила меблі,
посуд, собаку, познайомилася з батьками. Вона брехала
так натхненно, що всі їй не тільки вірили, а й закохували-
ся в цю простодушну, романтичну істоту. Одне «але» —
Девіс про своє «сімейне життя» нічого не знав...

Режисер: Френк Оз. У ролях: Стів Мартін, Голді Хоун,
Дена Ділейні.

Голді Хоун

Липкі пальчики часу

СТБ, четвер, 11.30

Фантастичний трилер. Коли одного дня у 1953 році Та-
кер Хардинг, автор крутих фантастичних романів, вихо-
дить зі свого дому купити кави, вона потрапляє в 1997
рік...

Реж.: Хіларі Броуер. У ролях: Терумі Метьюз, Ніколь
Зарей, Белінда Бекер.

Злодії

ICTV, п'ятниця, 00:20

Катрін Дензов

Детектив. Поважний злодій, скром-
ний поліцейський, чарівна викладачка
філософії і нервово дівчина із суїци-
дальними схильностями.... Здавалося
б, що може поєднувати цих геть різних
людей? Усе і нічого.

Злодій і поліцей-
ський — рідні бра-
ти, які з дитинства ненавидять один
одного. Поліцейський зустрічається з
дівчиною, і гадки не маючи, що вона
— член банди його брата. У дівчини, у
свою чергу, жагучий роман із чарівною
жінкою-професором. Безжальна доля
вторгнеться в усі ці хитросплетіння,
обірвавши життя деяких героїв... Кар-
тина одержала премію «Сезар», приз
Мішеля Симона і була номінантом на головну нагороду в
Каннах.

Режисер: Андре Тешине. У ролях: Катрін Дензов, Дані-
ель Отой.

Данієль Отой

Кохати по-російськи

ICTV, неділя, 19.05

Ольга Єгорова

**Гостросюжетна
мелодрама.** Три
сімейні пари, ви-
рішивши стати
фермерами, на-
ражаються на ма-

фію, яка претен-
дує на їх землю.
Фермери виму-
шені взятися за
зброю, щоб за-
хистити закон і
свою власність.
Проти них висту-
пає не тільки ма-
фія, а й продажна
міліція і керів-
ництво району.

Режисер: Єв-
ген Матвєєв. У
ролях: Євген

Микита Джигурда

Матвєєв, Ольга
Єгорова, Лариса
Удовиченко, Га-
лина Польських,
Микита Джигур-
да.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

14.30 Прем'єра музичної про-
грами «Вітаю Вас...».
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
15.30 Панорама.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ
КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.50 Мультсеріал «Незнайка у
сонячному місті»; Студія
«5»; серіал «Альпійський
ліцей».
16.55 Закон є закон.
17.00 Новини.
17.10 Муз.фільм «Астрая».
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.20 Худ.фільм «Інспектор
Гулл».
20.35 Вечірня казка.
20.50 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.50 Питання дня.
22.00 Наш футбол.
22.30 Казна держави.
22.55 Телевізійна служба роз-
шуку.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Зірки, на сцену!
10.50 Док.фільм «Азовмаш —
перлина українських ма-
шинобудівників».
11.30 У світі хороших новин.
11.50 Подорож у дитинство.
12.20 Худ.фільм «Прорив».
13.45 Телевізійна служба роз-
шуку.
13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.00, 19.30,
21.50, 00.15 ТСН.
07.30 Серіал «Менти-3».
09.05 Без Табу з О. Гера-
сим'юк.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Аншлаг, аншлаг.
15.00 Пів на шосту.
15.30 Крісло.
16.30 Серіал «Район Беверлі
Хіллз».
17.25 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».
18.25 Гарем.
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспอร์ต.
20.15 Серіал «Менти-3».
21.20 Серіал «День народження
Буржуя-2».
22.30 Стати зіркою.
23.25 Великий куш.
00.15 ТСН.
00.45 Парк автомобільного
періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00,
12.00 Новини.
06.10 Серіал «V.I.P».
07.10 Мультфільм.
07.20 Програма «Все для тебе».
08.25 Поле чудес.
09.40 Худ. фільм «Зоряний де-
сант».
12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».
13.00-18.00 Програми обласних
та регіональних телеком-
паній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.
13.10 Шлягер представляє.
13.55 Медичний центр
«Довіра».
14.00 Крихітка.
14.30 «Духовний купол Ук-
раїни». В. Вовкун. 1 части-
на.
15.10 Усмішка А. Демчука.
15.25 Телевізійна служба роз-
шуку.
15.40 На ранковому прийомі.
16.20 Шлях до успіху.

22.55 Автостиль.
23.20 «Вікна». Спорт.
23.50 «Вікна». Опівночі.
00.10 Серіал «Поліцейські-вер-
толітники-2».
01.10 «Вікна». Кримінал.
НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.35, 07.35, 08.05,
08.35, 08.50 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм «Оггі та кука-
рачі».
08.30 Репортер.
08.40 Знай наших.
09.00 Київський репортер.
09.20 Серіал «Ketis і пес».
09.50 «Єралаш».
10.15 Серіал «Кожне життя на
рахунку».
11.30 Принцип «Доміно».
13.00 Репортер.
13.05 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.
13.15 Худ.фільм «Охоронець
Тесс».
14.55 Мультсеріал «Три вед-
меді».
15.25 Мультсеріал «Невга-
мовні».
15.55 Мультсеріал «Сакура».
16.20 Серіал «Прості істини-6».
16.55 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».
17.55 Серіал «Медикоптер».
19.00 Репортер.
19.35 Серіал «Дикий янгол».
20.40 Ток-шоу «Вікна з Дмит-
ром Нагієвим».
21.30 Худ.фільм «Аварія — доч-
ка мента».
23.15 Репортер.
23.40 Погода.

23.50 Серіал «Західне крило».
01.20 Телевізійна служба роз-
шуку.
01.25 Серіал «Зона сутінків».
01.50 Спортивний огляд «Жи-
летт».
02.10 «3x4». Найкумедніше до-
машнє відео.
ГРТ-міжнародне
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ран-
ку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».
10.15 Серіал «Інспектор
Деррік».
11.15 Смак.
11.30 Людина і закон.
12.00 Новини (із субтитрами).
12.15 Худ.фільм «Танго над
прірвою».
14.30 Подорожі натураліста.
15.00 Новини (із субтитрами).
15.15 Худ.фільм «Аляска, сер!».
17.05 «Непутні нотатки» з
Д.Криловим.
17.20 Дог-шоу.
18.00 Новини.
18.25 Кумири. М.Олялін.
18.55 «Єралаш».
19.15 Велике прання.
20.05 Чекай мене.

05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 11.00, 13.00
Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на
НТБ.
08.00 Рослинне життя.
08.35 «Ви будете сміятися!». А.
Трушкін.
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Нещодавно.
11.05 Худ.фільм «Дев'ять
ярдів».
13.05 «Жіночий погляд»
О.Пушкіної.
13.35 Серіал «Вона написала
убивство».
14.40 Принцип «Доміно».
15.55 Серіал «Агент національ-
ної безпеки». «Легіон».
17.05 Увага, розшук!
18.00 «Сьогодні» з Т. Митко-
вою.
18.35 Серіал «Кріт». 1 серія.
19.45 Серіал «Далекобійники».
«Кіно».
21.00 «Сьогодні ввечері» з
К.Поздняковим.
21.35 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Хлопець із на-
шого міста». Частина 1.
22.40 Худ. фільм «Таємне поба-
чення».
00.00 Гордон.

АНОНС

Хлопець за викликом

ICTV, — 22.20

Трилер. Троє жінок гинуть від руки загадкового вбивці.
Поліцейський інспектор Мішель Ейснер з'ясовує, що жертви
були бісексуалками і клієнтками Леноу — хлопця за викли-
ком. Мішель, однак, не єдина, хто цікавиться Леноу: її под-
руга Єва Хеллманн, репортер таблоїда, теж збирає інформа-
цію про нього. Незважаючи на попередження Єви, інспектор
спочатку не сприймає Леноу як психопата, а навпаки, вва-
жає його дуже привабливим. Незабаром Мішель з'ясовує, що
Єва — також клієнтка Леноу. А коли секретарку Єви знахо-
дять мертвою, Мішель починає її підозрювати...

Режисер: Крістіан Белтхазер. У ролях: Енн-Кетрін Кра-
мер, Бернард Беттерманн.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Цілком природно.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Дитяча лінія.
10.20 Створи себе.
10.40 Від сузір'я до сузір'я.
11.00 Хто в домі хазяїн?
11.35 Кордон.
11.50 Док.фільм «УПА: погляд
крізь віки».
13.05 Новація.
13.15 Регіон. Захід.
13.35 Футбол. Ліга чемпіонів.
Тижневий огляд.
14.35 Classic-прем'єр з Тетя-
ною Міленіною.
15.00 Новини.
15.15 Не все так погано.
15.45 Для тих, хто вдома.
16.00 Реліквії та храми України.
16.10 Прем'єра док.фільму
«Дніпрогес — символ епо-
хи».
16.45 Бути жінкою.
17.05 Світ. Огляд.
17.35 Док.серіал «Світ світів».
Індія.
18.30 Вікно в Америку.
19.00 Новини.
19.15 Док.фільм «Світ Швей-
царії».
19.40 Серіал «Бригада швидко-
го реагування» (із субтит-
рами).
20.35 Вечірня казка.
20.45 Вечірня молитва.
20.50 Лотерея «Суперлото»,
«Кено».
21.00 Новини.
21.30 Світ спорту.
21.45 «Час» з Оксаною Марчен-
ко.
22.30 Мультфільм для дорос-
лих.
22.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 9-й вал.
10.45 Пенсійна реформа.
11.15 Чітко і ясно.
11.45 Бізнес за правилами.
12.15 Милосердя.
12.35 Парламент.
13.30 Людина і закон.
КАНАЛ «1+1»
07.00 Парк автомобільного
періоду.
07.35 Фара.
09.00 Прихована камера.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Дісней. Мультфільм «Ка-
чині історії».
14.30 Дісней. Мультфільм «Чіп і

Дейл поспішають на допо-
могу».

15.00 Ляпка.
15.15 Серіал «Ес клуб 7-3».
15.45 Побачення всліпу.
16.40 Серіал «Марш Турецько-
го-2».
18.25 Аншлаг, аншлаг.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспอร์ต.
20.10 Гарем.
21.20 КВН — Російська ліга.
23.35 Кінопристрасті. Худ.фільм
«Залізна маска».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК

07.00 За київським часом.
07.30 Театральний Київ.
07.50 Київський інститут рекла-
ми — 5 років.
08.00 На ранковому прийомі.
08.40 Торговий ряд.
08.45 Ліки майбутнього.
«ІНТЕР»
09.00 Прогноз погоди.
09.05 Доки всі вдома.
09.50 Бадьорого ранку!
10.35 Дефіцит-шоу «Хто
крайній?».

11.10 Смачно з Борисом Бур-
дою.
11.50 Планета Здоров'я.
12.25 Студія «Юніверсал» пред-
ставляє. Земля прадавніх
часів.
13.35 Концерт Ф.Кіркорова. Ча-
стина 1.
16.00 Слабка ланка.
16.55 Худ. фільм «Протокол».
18.55 Футбол. Збірна України —
збірна Греції. У перерві —
інформаційний канал «По-
добиці».
21.05 Містечко.
21.45 Що? Де? Коли?
23.00 Худ. фільм «Своя люди-
на».
01.55 Концерт Ф.Кіркорова. Ча-
стина 2.

ICTV

06.35 Дог-шоу «Я і мій собака».
07.00 Перехрестя.
07.25 Погода.
07.30 Серіал «Висока хвиля».
08.00, 09.00, 10.00, 11.00,
12.00, 14.00, 15.00, 16.00,
17.00, 18.00,
19.00, 20.00 Факти. Гарячі но-
вини.
08.20 Мультсеріал «Том і Ши-
на».
08.50 Мультсеріал «Міфи і ле-
генди».
09.10 Сатирикон.
09.15 Худ.фільм «Третій прибу-
лець».
10.40 Худ.фільм «Злодії».
12.45 Факти. День.

13.00 ДКТ представляє. Світ
комп'ютера.
13.35 Серіал «Висока хвиля».
14.30 Худ.фільм «Матуся у
військових черевиках».
16.10 Серіал «Ейр Америка».
17.00 Сатирикон.
17.05 Галопом по Європах.
17.45 Серіал «Людина-неви-
димка».
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.00 Сатирикон.
19.05 Худ.фільм «Жандарм од-
ружується».
21.00 Шоу Олени Степаненко.
22.00 Худ.фільм «Джипперс-
кріпперс».
23.45 «Кентавр». Тележурнал
для чоловіків.
00.10 Худ.фільм «Романтична
пристрасть. Вікна серця».
Мовлення на Київ і об-
ласть.
01.45 Худ.фільм «Кохати по-
російськи».
03.10 Серіал «Добро проти
зла». Заключна серія.
03.55 Худ.фільм «Історія коро-
леви замку».
05.30 Худ.фільм «Джипперс-
кріпперс».

СТБ

07.05 Ран ОК.
08.50 Імпреза.
09.20 Домовий.
09.35 Кава з молоком.
10.00 Бокс. Тижневий огляд
кращих міжнародних боїв.
10.40 Худ.фільм «Про бізнесме-
на Хому».
12.25 Док. серіал «Передова».
«Острови Гілберта».
13.00 М-стиль.
13.30 День ОК.
14.35 Рейс.
15.00 Худ.фільм «Бонні та
Клайд по-італійськи».
17.00 Худ.фільм»Бальзак — за-
ради пристрасті». 2 серія.
19.00 «Вікна». Новини.
19.15 Худ.фільм «Множина».
21.40 Худ.фільм «Чаклунство».
23.40 Худ.фільм «Кохання Сва-
на».

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Мультсеріал «Невга-
мовні».
08.30 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».
09.00 Мультсеріал «Нік і Перрі».
09.25 Серіал «Бітлборги».
10.00 Посміхніться. Вас зніма-
ють.
10.45 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.
10.50 Серіал «Троє проти всіх».
11.40 Розіграш «Срібний ку-
холь».
11.45 За гроші!
12.50, 15.00 Худ.фільм «Служ-
бовий роман».
18.30 Репортер.
18.50 Погода.
19.00 Козаки-розбійники.
20.15 Худ.фільм «Діамантова
рука».
22.30 Худ.фільм «Аль Арабіата.
Неприборкана прист-
расть».
00.15 Серіал «Едем».
01.05 «Бівіс і Батхед».
02.00 Серіал «Троє проти всіх».
1 серія.
02.40 Худ.фільм «Аль Арабіата.
Неприборкана прист-
расть».
04.15 Худ.фільм «Суєта суєт».
05.35 Серіал «Троє проти всіх».
1 серія.
06.20 Худ.фільм «Альошчине
кохання».

ГРТ-міжнародне

09.00 Новини.
09.10 Ранкова зірка.

Man, Serbia ТЕРЕЩЕНКА.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Одвічні істини.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Телевізійна служба роз-
шуку.

09.45 Мультсеріал «Незнайко у
Сонячному місті».

10.10 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини. ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.15 Бачу землю! Есе Вадима
Скуратівського.
Харківський університет.

11.35 Майстри українського жи-
вопису.

11.50 «Хроніка XX століття».
М.Грушевський.

12.05 Чарівний світ Ганни Са-
марської.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ
«КУЛЬТУРА»

12.15 Прем'єра. Худ.фільм
«Прощання з Каїром». Ча-
стина 1.

13.00 Ретро-альбом.
13.05 Палац в Алуці.
13.15 Для тих, хто вдома.
13.30 Регіон. Схід.
13.55 Закон є закон.
14.00 Музична програма «Вітаю
Вас...».

15.00 Новини.
15.10 Для тих, хто вдома.

ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ
КАНАЛ «СТУДІЯ «5»

15.25 Мультсеріал «Незнайко у
Сонячному місті»; Студія
«5»; серіал «Альпійський
ліцей».

16.30 Надвечір'я.
16.55 Закон є закон.
17.00 Новини.
17.10 Новація.
17.20 ФАЗА.
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.15 Худ.фільм «Хабар». 2
серія.

20.35 Вечірня казка.
20.45 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.25 Ситуація.
21.35 Світ спорту.
21.45 Питання дня.
21.50 Прем'єра док.фільму
«УПА: погляд крізь роки».

23.00 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.10 Дитяча лінія.
10.35 Вистава «Сільські буваль-
щини».

12.50 Мультфільм.
13.05 Право.
13.45 Телевізійна служба роз-
шуку.

13.50 Ситуація.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 16.50, 19.30,
21.50, 23.15, 00.20 ТСН.

07.30 Серіал «Час кохати».
09.00 Серіал «День народження
Буржуя-2».

10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Худ.фільм «Вторгнення».
4 серія.

14.55 Пів на шосту.
15.25 Серіал «Кріт-2».
16.25 Серіал «Район Беверлі
Хіллз».

17.20 Останній герой-2.
19.30 ТСН.

20.05 ТСН. Проспорт.
20.15 Прихована камера.
21.15 Серіал «Менти-3».
22.25 «Імперія кіно» представ-
ляє. Худ.фільм «Пункт
призначення».

00.20 ТСН.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00, 07.00, 08.00, 09.00,
12.00 Новини.

06.10 Серіал «V.I.P.».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Жарт за жартом.
08.25 Серіал «Висока хвиля-3».
09.25 Велике прання.

10.30 Серіал «Курортний ро-
ман».

12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».

13.00—18.00 Програми облас-
них та регіональних теле-
компаній.

КДРТРК

13.00 За київським часом.
13.10 Медичний центр
«Довіра».
13.15 Музичний час.
13.45 Телевізійна служба роз-
шуку.

14.00 VII Всеукраїнський теле-
радіофестиваль «Калинові
острови-2002».

14.30 Програма з циклу «Світ
авіації і туризму».

15.00 Конкурент.
15.30 Естафета.
15.45 Домашній доктор.
16.05 «Автографи» Ю. Вере-
соцького.

16.35 «Вісник здоров'я». Ліку-
вання хребта.

16.40 Серіал «Любов іскриста».

17.25 Торговий ряд.

17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.05 Серіал «Дронго».
19.05 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал
«Подобиці».

20.45 Поле чудес.
21.55 Російське диво.
23.00 Худ. фільм «Небезпечна
необережність».

00.40 Футбол. Молодіжні збірні.
Україна—Греція.

02.35 Серіал «Висока хвиля-3».

ІСТV

05.30 Ранкова музика.
05.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.00 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

06.50 Телевізійна служба роз-
шуку.

06.55 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».

07.20 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».

07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.00 Погода.
08.05 Сатирикон.
08.10 «Каламбур». Тележурнал
відеокоміксів.

08.45 Факти. Ранок.
09.00 Серіал «Приватний детек-
тив Магnum».

09.55 Серіал «Долі трьох
жінок».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
18.00 Факти. Гарячі нови-
ни.

10.50 Серіал «Чорна перлина».
11.45 Серіал «Династія».

12.45 Факти. День.
13.50 Худ.фільм «Живий товар».
14.45 Мультфільми.

15.10 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».

15.35 Мультсеріал «Товстий пес
Мендоза».

16.00 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».

16.25 Серіал «Клариса все по-
яснить».

16.50 Серіал «Кенан і Кел».
17.15 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».

18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз
Фоллз».

18.45 Докладно з Д.Кисельо-
вим.

19.15 Худ.фільм «Матуса у
військових черевиках».

21.10 Серіал «Повне мамаду».

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.00 Погода.

22.10 Сатирикон.

22.20 Худ.фільм «Затяжний
стрибок».

00.25 Худ.фільм «Злодії».

02.35 Хіт-парад «Гаряча сімка».
Мовлення на Київ і об-
ласть.

02.45 Худ.фільм «Романтична
пристрасть. Вікна серця».

04.15 Серіал «Добро проти
зла».

04.55 Худ.фільм «Затяжний
стрибок».

СТБ

07.00 «Вікна». Опівночі.

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.20 Маски-шоу.

08.50 «Вікна». Столиця.

09.30 Імпреза.

10.00 На перший погляд. Бенін.

10.30 Худ.фільм «В полоні у
швидкості».

12.15 Худ.фільм «Міс Америка».

14.00 «Вікна». Новини.

14.40 День ОК.

16.55 Здоровий сон від Біллер-
бека.

17.00 Паритет. Євровікна.

17.05 «Вікна». Кримінал.

17.15 Серіал «Багаті та знаме-
ниті».

18.15 «Вікна». Столиця.

18.25 Док. серіал «Передова».

«Острови Гілберта».

19.00 «Вікна». Новини. Спорт.

19.35 Худ.фільм «Про бізнесме-
на Хому».

21.25 Бокс. Тижневий огляд
крайчих міжнародних боїв.

22.00 Худ.фільм «Таємниця ас-
тероїда».

23.50 «Вікна». Опівночі.

00.10 Худ.фільм «Одинадцять
днів, одинадцять ночей-2».

01.50 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.35, 08.05,
08.35, 08.50 Підйом.

06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.

07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм «Альберт-во-
вчена».

08.30 Репортер.
08.40 Знай наших.

09.00 Київський репортер.
09.20 Серіал «Ketis і пес».

09.40 «Сралаш».

10.15 Серіал «Медикоптер».

11.30 Принцип «Доміно».

13.00 Репортер.
13.05 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.

13.15 Худ.фільм «Міс Діамант,
або Вся справа в кара-
тах».

14.55 «Сралаш».

15.05 Мультсеріал «Три вед-
меді».

15.30 Мультсеріал «Невга-
мовні».

15.55 Мультсеріал «Сакура».

16.20 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».

17.00 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».

17.55 Серіал «Медикоптер».

19.00 Репортер.

19.30 Козаки-розбійники.

20.05 Худ.фільм «Службовий
роман».

23.15 Репортер.

23.40 Погода.

23.50 Кунсткамера.

01.10 Телевізійна служба роз-
шуку.

01.20 Серіал «Латинський коха-
нець».

02.10 Худ.фільм «Звільнення».

03.40 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».

ГРТ-міжнародне

08.00 Новини.

08.05 Телеканал «Доброго ран-

ку».

09.00 Новини.

09.15 Телеканал «Доброго ран-

ку».

10.15 Серіал «Інспектор
Деррік».

11.15 Серіал «Сімейні пута».

12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 Велике прання.

13.05 Серіал «Час любити».

13.50 Здоров'я.

14.30 «Сралаш».

14.40 Об'єктив.

15.00 Новини (із субтитрами).

15.15 «Останній герой-2». «Уль-

тиматум».

16.50 «Непутні нотатки» з

Д.Криловим.

17.05 Серіал «Дронго».

18.00 Новини.

18.25 Людина і закон.

18.55 «Сралаш».

19.15 Велике прання.

20.10 Серіал «Сімейні пута».

21.00 Час.

21.40 Поле чудес.

22.40 Серіал «Час любити».

23.30 Худ.фільм «Жива мішень».

00.50 Серіал «Інспектор
Деррік».

01.50 Худ.фільм «Пам'ятати чи
забути».

РТР

04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!

07.45 Серіал «Бригада».

08.50 Сам собі режисер.

09.50 Вісті. Чергова частина.

10.00, 13.00, 22.20 Вісті.

10.20 Серіал «Лінія захисту».

11.25 Форт Боярд.

12.30 Мусульмани.

12.45 Вісті — Москва.

13.20 Вісті — Спорт.

13.25 Що хоче жінка.

14.25 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.20 Стань зіркою.

17.20 Місцевий час. Вісті —
Москва.

17.50 Кімната сміху.

18.50 На добраніч, малята!

19.35 Місцевий час. Вісті —
Москва.

19.50 Худ. фільм «Театральне
літо».

21.50 Ставка.

22.25 Худ. фільм «Скелелаз».

00.35 «Навіть не пробуй!» Кон-
церт-акція по боротьбі зі
СНІДом і наркоманією.

01.50 Дорожній патруль.

НТБ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 10.00, 11.00,
13.00 Сьогодні.

05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на
НТБ.

07.50 Серіал «Далекобійники».

«Зелені бригади».

09.00 Сьогодні вранці.

09.25 Док. серіал «Злочин і ка-
ра».

10.00 Цілком таємно.

11.05 Худ.фільм «Вертикаль».

12.45 Кримінал.

13.05 «Жіночий погляд»
О.Пушкіної.

13.35 Серіал «Вона написала
убивство».

14.40 Принцип «Доміно».

16.05 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Прощавай, мав-
по або Привид опери». Ча-
стина 2.

17.20 Очна ставка.

18.00 «Сьогодні» з Т.Митковою.

18.35 Свобода слова.

20.00 Худ.фільм «Фанат».

21.50 Усе відразу!

22.25 Худ.фільм «Дурнів не-
мас».

07.10 Мультсеріал «Сакура».

07.35 Серіал «Кібергюрл».

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Ситуація.
09.15 Одвічні істини.
09.20 Для тих, хто вдома.

09.40 Мультсеріал «Незнайка у
сонячному місті».

10.05 Серіал «Магія кохання».

11.00 Новини. ОСВІТНІЙ КАНАЛ

11.15 «Французька година».

Урок французької мови
№6, новини, наук.-поп.
фільм.

11.55 Цей таємничий світ.
«Скільки років
цивілізації?».

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ

«КУЛЬТУРА»

12.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.15 Одвічні істини.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Телевізійна служба роз-
шуку.
09.45 Мультсеріал «Пригоди
Незнайка та його друзів».
10.05 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини.
ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.15 Грані пізнання. Що вміє
лазер?
11.45 Історія української дер-
жавності. 1991-1994 рр.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ
«КУЛЬТУРА»
12.15 Док.фільм «На початку
було Слово».
12.45 Фестиваль «Горицвіт».
12.55 Док.фільм «Олександр
Вербицький».
13.15 Для тих, хто вдома.
13.30 Регіон. Центр.
13.55 Закон є закон.
14.00 Музична програма «Вітаю
Вас...».
15.00 Новини.
15.10 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ
КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.30 Мультсеріал «Незнайко у
Сонячному місті»; Студія
«5».
16.20 Серіал «Альпійський
ліцей».
16.55 Закон є закон.
17.00 Новини.
17.15 Експосвіт.
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.15 Худ.фільм «Інспектор
Гулл». 2 серія.
20.35 Вечірня казка.
20.45 Вечірня молитва.
20.50 Лотерея «Суперлото»,
«Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.50 Питання дня.
22.00 «Пісня — мое життя».
Ювілейний концерт народ-
ного артиста України Бог-
дана Сташківка. Частина 2.
22.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
23.40 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Від сузір'я до сузір'я.
10.30 Бодна лінія.
11.10 Бути жінкою.
11.30 Сільський час.
12.30 Classic-прем'єр. Антракт
з Анатолієм Солов'янен-
ком.
13.10 Мультфільм.
13.35 Телевізійна служба роз-
шуку.
13.40 Ситуація.
КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.00, 19.30,
21.50, 00.20 ТСН.
07.30 Серіал «Час кохати».
09.00 Серіал «День народження
Буржуя-2».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Худ.фільм «Вторгнення».
14.50 Ляпка.
15.15 Пів на шосту.
15.45 Серіал «Кріт-2».
16.40 Серіал «Район Беверлі
Хілз».
17.35 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».
18.35 Серіал «Час кохати».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспарт.
20.15 Серіал «Кріт-2».
21.15 Серіал «День народження
Буржуя-2».
22.20 Без Табу з О. Гера-
сим'юк.
23.20 Великий куш.

00.15 ТСН.
00.45 Телевізійна служба роз-
шуку.
00.50 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00,
12.00 Новини.
06.10 Серіал «V.I.P.».
07.10 Жарт за жартом.
08.25 Серіал «Висока хвиля-3».
09.25 Велике прання.
10.15 Камера сміху.
11.00 Серіал «Закон».
12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».
13.00-18.00 Програми обласних
та регіональних телеком-
паній.

КДРТРК
13.00 За київським часом.
13.10 Шлягер представляє.
13.55 Медичний центр
«Довіра».
14.10 Усмішка А. Демчука.
14.20 «Духовний купол Ук-
раїни». В. Вовкун. 2 части-
на.
15.00 Програма із циклу «Світ
авіації і туризму».
15.30 Телевізійна служба роз-
шуку.
15.35 Люди і долі.
16.05 Київ діловий.
16.35 Вісник здоров'я. Лікуван-
ня хребта.
16.40 Серіал «Любов іскриста».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.05 Серіал «Дронго».
19.05 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал
«Подобиці».
20.45 Серіал «Дронго».
21.50 Російське диво.
22.55 Серіал «Закон».
00.15 Подобиці. Підсумки дня.
00.45 Серіал «V.I.P.».
01.50 Серіал «Висока хвиля».

ІСТV
05.30 Ранкова музика.
05.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.00 Серіал «Приватний детек-
тив Магнум».
06.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
06.55 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».
07.20 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.00 Погода.
08.05 Сатирикон.
08.10 Кримінальні історії.
08.45 Факти. Ранок.
08.55 Погода.
09.05 Серіал «Приватний детек-
тив Магнум».
09.55 Серіал «Долі трьох
жінок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
18.00 Факти. Гарячі нови-
ни.
10.55 Серіал «Чорна перлина».
11.50 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ.фільм «Коло».
14.55 Мультфільми.
15.10 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».
15.35 Мультсеріал «Товстий пес
Мендоза».
16.00 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».
16.25 Серіал «Клариса все по-
яснить».
16.50 Серіал «Кенан і Кел».
17.15 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».
18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз
Фоллз».
18.45 Докладно з Д.Кисельо-
вим.
19.15 Худ.фільм «Самозванка».

21.10 «Каламбур». Тележурнал
відеокоміксів.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.
22.20 Худ.фільм «Почерк
вбивці».
00.15 Автопілот.
00.35 Серіал «Закон і порядок.
Спеціальний підрозділ».
01.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
01.35 Музика ночі.

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Худ.фільм «Занурення у
безодню».
11.20 Худ.фільм «Талса».
13.05 Серіал «Любовне захоп-
лення».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.00 Серіал «Поліцейські-вер-
толітники-2».
17.00 Паритет. Євровікна.
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті та знаме-
ниті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини. Спорт.
19.35 Худ.фільм «Темні води».
21.25 «Вікна». Бізнес.
21.45 Худ.фільм «Таємний при-
тулок».
23.50 «Вікна». Опівночі.
00.10 Серіал «Поліцейські-вер-
толітники-2».
01.10 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.35, 07.35, 08.05,
08.35, 08.50 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм «Альберт-во-
вчєня».
08.30 Репортер.
08.40 Знай наших.
09.00 Київський репортер.
09.20 Серіал «Кетіс і пес».
09.40 «Сралаш».
10.15 Серіал «Медикоптер».
11.30 Принцип «Доміно».
13.00 Репортер.
13.05 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.
13.10 Худ.фільм «Кобра-2. До-
рожня поліція. Полюван-
ня».
14.50 «Сралаш».
15.00 Мультсеріал «Три вед-
меді».
15.25 Мультсеріал «Невга-
мовні».
15.55 Мультсеріал «Сакура».
16.20 Серіал «Прості істини-6».
17.00 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».
17.55 Серіал «Медикоптер».
19.00 Репортер.
19.35 Серіал «Дикий янгол».
20.40 Ток-шоу «Вікна» з Дмит-
ром Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Сюрприз для
татуся».
23.15 Репортер.
23.40 Погода.
23.50 Худ.фільм «Творіння Піте-
ра Бенчлі». 2 серія.
01.50 Телевізійна служба роз-
шуку.
01.55 Серіал «Зона сутінків».
02.20 Мультсеріал «Гробобо-
пачі».
02.35 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».
03.20 Ток-шоу «Вікна» з Дмит-
ром Нагієвим.
04.00 Худ.фільм «Творіння Піте-
ра Бенчлі». 2 серія.
05.25 Серіал «Зона сутінків».
05.45 Мультфільм.
06.00 Мультсеріал «Сакура».

ГРТ-міжнародне
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ран-
ку».

09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».
10.20 Серіал «Інспектор
Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (із субтитрами).
12.15 Велике прання.
13.05 Серіал «Час любити».
13.50 Док.детектив «Як виняток
— розстріл». Справа 1964
р.
14.15 Кумири. Л.Озоліня.
14.40 Що і як.
15.00 Новини (із субтитрами).
15.15 Худ.фільм «Брат».
17.05 Серіал «Дронго».
18.00 Новини.
18.30 Сміхопанорама.
19.00 «Сралаш».
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.35 Серіал «Дронго».
22.35 Серіал «Час любити».
23.35 Док.детектив «Примари
монетного двору». Справа
1997 р.
00.00 Нічний «Час».
00.15 Серіал «Інспектор
Деррік».
01.10 Нічна зміна.

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!
07.45 Серіал «Бригада».
08.50 Моя сім'я.
09.50 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 22.20 Вісті.
10.20 Серіал «Лінія захисту».
11.25 Ціна успіху.
12.30 Москва — Мінськ.
12.45 Вісті з Москва.
13.20 Вісті — Спорт.
13.25 Що хоче жінка.
14.25 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».
15.20 Серіал «Прості істини».
16.20 «Проспореіні перлини».
Док. фільм із циклу «Пе-
тербург. Історія в особах».
17.20 Місцевий час. Вісті —
Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя
напрокат».
18.50 На добраніч, малюта!
19.35 Місцевий час. Вісті —
Москва.
19.55 Серіал «Бригада».
21.05 Серіал «Лінія захисту».
22.05 Вісті. Чергова частина.
22.35 Культурна революція.
23.35 Худ. фільм «Племінник,
або Російський бізнес-2».
01.20 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 10.00, 11.00,
13.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на
НТБ.
07.50 Серіал «Далекобійники».
«Дочка олігарха».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Очна ставка.
10.00 Шоу Олени Степаненко.
10.55 Смачні історії.
11.05 Худ.фільм «Розкажи мені
про себе».
12.50 Кримінал.
13.05 «Жіночий погляд»
О.Пушкіної.
13.35 Серіал «Вона написала
убивство».
14.40 Принцип «Доміно».
16.05 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Хлопець із на-
шого міста». Частина 2.
17.15 Щиросерде зізнання.
18.00 «Сьогодні» з Т.Митковою.
18.35 Серіал «Кріт» 3 серія.
19.45 Серіал «Далекобійники».
«Епідемія».
21.00 «Сьогодні ввечері» з
К.Поздняковим.
21.35 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Прощавай, мав-
по або Привид опери». Ча-
стина 1.
22.45 Серіал «Кріт».
23.50 Гордон.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ
06.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Ситуація.
09.15 Одвічні істини.
09.20 Для тих, хто вдома.
09.40 Мультсеріал «Незнайко у
Сонячному місті».
10.05 Серіал «Магія кохання».
11.00 Новини.
ОСВІТНІЙ КАНАЛ
11.15 Грані пізнання. «Генетич-
на інженерія і проблемні
захворювання».
11.45 «Не хлібом единым...».
Роман Іваничук.
12.10 «Моя Україна». Судак.
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ
«КУЛЬТУРА»
12.15 Док.фільм «Це німців не
стосується».
12.45 Муз.фільм «Тра-ля-ля-ля!
Або, як це вам сподо-
бається».
13.15 Для тих, хто вдома.
13.30 Регіон. Крим.
13.55 Закон є закон.
14.00 Музична програма «Вітаю
Вас...».
15.00 Новини.
15.15 Для тих, хто вдома.
ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНИЙ
КАНАЛ «СТУДІЯ «5»
15.30 Мультсеріал «Незнайка у
Сонячному місті»; Студія
«5»; серіал «Альпійський
ліцей».
16.40 Шлях до успіху.
16.55 Закон є закон.
17.00 Новини.
17.15 У світі хороших новин.
17.40 Серіал «Магія кохання».
18.30 Саме той.
19.00 Новини.
19.20 Худ.фільм «Хабар». 1
серія.
20.35 Вечірня казка.
20.50 Вечірня молитва.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 Новини.
21.30 Ситуація.
21.40 Світ спорту.
21.50 Питання дня.
22.00 9-й вал.
22.35 Милосердя.
22.25 ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ
УТ-2
10.10 Крок до зірок.
10.50 Хто в домі хазяїн?
11.30 Мультфільм на замовлен-
ня.
12.30 Стара колекція. «Червоні
гітари».
12.45 Мультфільм.
13.05 Співає заслужена артист-
ка України Л.Недін.
13.45 Телевізійна служба роз-
шуку.
13.50 Ситуація.
КАНАЛ «1+1»
07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02, 08.35, 17.05, 19.30,
21.50, 00.15 ТСН.
07.30 Серіал «Час кохати».
09.00 Серіал «День народження
Буржуя-2».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Худ.фільм «Вторгнення».
3 серія.
14.50 Ляпка.
15.05 Пів на шосту.
15.35 Серіал «Кріт-2».
16.35 Серіал «Район Беверлі
Хілз».
17.30 Серіал «Пристрасті по-
італійськи».
18.30 Серіал «Час кохати».
19.30 ТСН.
20.05 ТСН. Проспарт.
20.15 Серіал «Кріт-2».
21.20 Серіал «День народження
Буржуя-2».
22.25 Я так думаю. «Зайва ва-
га».
23.20 Великий куш.
00.15 ТСН.
00.45 Телевізійна служба роз-
шуку.

00.50 Остання барикада.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ
«ІНТЕР»
06.00, 07.00, 08.00, 09.00,
12.00 Новини.
06.10 Серіал «V.I.P.».
07.10 Сім'я від А до Я.
07.20 Жарт за жартом.
08.20 Серіал «Висока хвиля-3».
09.20 Велике прання.
10.20 Програма К.Стогнія
«Кримінал».
10.55 Серіал «Закон».
12.15 Серіал «В ім'я твого ко-
хання».
13.00-18.00 Програми обласних
та регіональних телеком-
паній.

КДРТРК
13.00 За київським часом.
13.10 Медичний центр
«Довіра».
13.15 Хіт-базар.
13.50 «Усмішка» А.Демчука.
14.10 Ексклюзив М.
15.00 Шлягери ХХ ст. В. Кри-
щенко. 2 частина.
15.50 Панні, панночка, панянка.
16.05 Оплески, оплески.
16.35 Вісник здоров'я. Лікуван-
ня алкоголізму.
16.40 Серіал «Любов іскриста».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.05 Серіал «Дронго».
19.05 Велике прання.
20.00 Інформаційний канал
«Подобиці».
20.45 Серіал «Дронго».
21.55 Російське диво.
23.00 Банк-шоу «Сейф».
00.05 Подобиці. Підсумки дня.
Нічний «Час».
00.40 Серіал «V.I.P.».
01.35 Серіал «Висока хвиля-3».

ІСТV
05.30 Ранкова музика.
05.55 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.05 Серіал «Приватний детек-
тив Магнум».
06.55 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».
07.20 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».
07.45 Факти. Ранок.
07.55 Ділові факти.
08.00 Погода.
08.05 Сатирикон.
08.10 «Каламбур». Тележурнал
відеокоміксів.
08.45 Факти. Ранок.
09.00 Серіал «Приватний детек-
тив Магнум».
09.55 Серіал «Долі трьох
жінок».
10.00, 11.00, 12.00, 14.00,
18.00 Факти. Гарячі нови-
ни.
10.55 Серіал «Чорна перлина».
11.50 Серіал «Династія».
12.45 Факти. День.
13.00 Худ.фільм «Самозванка».
14.45 Мультфільми.
15.10 Мультсеріал «Собаки-по-
жежники».
15.35 Мультсеріал «Товстий пес
Мендоза».
16.00 Мультсеріал «Іван із Юко-
на».
16.25 Серіал «Клариса все по-
яснить».
16.50 Серіал «Кенан і Кел».
17.15 Серіал «V.I.P. Особливо
важлива персона».
18.05 Сатирикон.
18.10 Серіал «Парадайз
Фоллз».
18.45 Докладно з Д.Кисельо-
вим.
19.15 Худ.фільм «Живий товар».
21.10 «Каламбур». Тележурнал
відеокоміксів.
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.00 Погода.
22.10 Сатирикон.
22.20 Худ.фільм «Взяти живим
або мертвим».

00.30 Телевізійний центр моди.
01.05 Серіал «Закон і порядок.
Спеціальний підрозділ».
01.55 Хіт-парад «Гаряча сімка».

СТБ
07.00 «Вікна». Опівночі.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 Маски-шоу.
08.50 «Вікна». Столиця.
09.30 Худ.фільм «Перемогти
диявола».
11.30 Худ.фільм «Липкі пальчи-
ки часу».
13.05 Серіал «Любовне захоп-
лення».
14.00 «Вікна». Новини.
14.40 День ОК.
16.00 Серіал «Поліцейські-вер-
толітники-2».
17.05 «Вікна». Кримінал.
17.15 Серіал «Багаті та знаме-
ниті».
18.15 «Вікна». Столиця.
18.25 Маски-шоу.
19.00 «Вікна». Новини. Спорт.
19.35 Худ.фільм «В полоні у
швидкості».
21.25 «Вікна». Бізнес.
21.45 Худ.фільм «Гангстер №
1».
23.50 «Вікна». Опівночі.
00.10 Серіал «Поліцейські-вер-
толітники-2».
01.10 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ
06.25, 06.35, 07.35, 08.05,
08.35, 08.50 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер-бізнес.
07.45 Мультфільм «Альберт-во-
вчєня».
08.30 Репортер.
08.40 Знай наших.
09.00 Київський репортер.
09.20 Серіал «Кетіс і пес».
09.40 «Сралаш».
10.15 Серіал «Медикоптер».
11.30 Принцип «Доміно».
13.00 Репортер.
13.05 «Хауз фіт» — домашній
фітнес.
13.15 Худ.фільм «Сюрприз для
татуся».
14.50 «Сралаш».
15.00 Мультсеріал «Три вед-
меді».
15.25 Мультсеріал «Невга-
мовні».
15.55 Мультсеріал «Сакура».
16.20 Мультсеріал «Злюки боб-
ри».
17.00 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».
17.55 Серіал «Медикоптер».
19.00 Репортер.
19.35 Серіал «Дикий янгол».
20.40 Ток-шоу «Вікна» з Дмит-
ром Нагієвим.
21.30 Худ.фільм «Міс Діамант,
або Вся справа в кара-
тах».
23.15 Репортер.
23.40 Швидкий гол.
23.45 Погода.
23.55 Худ.фільм «Останній сек-
рет».
01.55 Серіал «Зона сутінків».
02.20 Мультсеріал «Гробобо-
пачі».
02.35 Серіал «Макс: янгол із те-
мряви».
03.20 Ток-шоу «Вікна» з Дмит-
ром Нагієвим.
04.00 Худ.фільм «Останній сек-
рет».
05.25 Серіал «Зона сутінків».
05.50 Мультфільми.
06.00 Мультсеріал «Сакура».

ГРТ-міжнародне
08.00 Новини.
08.05 Телеканал «Доброго ран-
ку».
09.00 Новини.
09.15 Телеканал «Доброго ран-
ку».
10.20 Серіал «Інспектор
Деррік».
11.15 Серіал «Сімейні пута».
12.00 Новини (із субтитрами).

12.15 Велике прання.
13.00 Серіал «Час любити».
13.45 Док.детектив «Примари
монетного двору». Справа
1997 р.
14.10 Доки всі вдома.
14.40 Слідство веде Колобков.
15.00 Новини (із субтитрами).
15.15 Худ.фільм «Пам'ятати чи
забути».
16.45 «Непутні нотатки» з
Д.Криловим.
17.05 Серіал «Дронго».
18.00 Новини.
18.25 Самі з вусами.
18.55 «Сралаш».
19.20 Велике прання.
20.10 Серіал «Сімейні пута».
21.00 Час.
21.35 Серіал «Дронго».
22.35 Серіал «Час любити».
23.35 Док.детектив.
00.00 Нічний «Час».
00.15 Серіал «Інспектор
Деррік».
01.10 Нічна зміна.

РТР
04.45 — 07.45 Доброго ранку,
Росіє!
07.45 Серіал «Бригада».
08.50 Аншлаг.
09.50 Вісті. Чергова частина.
10.00, 13.00, 22.20 Вісті.
10.20 Серіал «Лінія захисту».
11.25 Ціна успіху.
12.30 Вся Росія.
12.45 Вісті — Москва.
13.20 Вісті — Спорт.
13.25 Що хоче жінка.
14.25 Серіал «Дикий янгол. По-
вернення».
15.20 Серіал «Прості істини».
16.20 Док.фільм «Історичний
детектив. Смертельна гра
Маяковського».
17.20 Місцевий час. Вісті —
Москва.
17.50 Серіал «Злодійка. Щастя
напрокат».
18.50 На добраніч, малюта!
19.35 Місцевий час. Вісті —
Москва.
19.55 Серіал «Бригада».
21.05 Серіал «Лінія захисту».
22.35 Худ. фільм «Широчіні».
01.10 «Кінескоп». Кінофести-
валь у Сан-Себастьяне.
01.55 Дорожній патруль.

НТБ
05.00, 05.30, 06.00, 06.30,
07.00, 07.30, 10.00, 11.00,
13.00 Сьогодні.
05.05, 05.35, 06.10, 06.35,
07.05, 07.40 Ранок на
НТБ.
07.50 Серіал «Далекобійники».
«Епідемія».
09.00 Сьогодні вранці.
09.25 Служба порятунку.
10.00 Квартирне питання.
11.05 Худ.фільм «На Вас чекає
громадянка Ніканорова».
12.50 Кримінал.
13.05 «Жіночий погляд»
О.Пушкіної.
13.35 Серіал «Вона написала
убивство».
14.40 Принцип «Доміно».
16.05 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Прощавай, мав-
по або Привид опери». Ча-
стина 1.
17.20 «Національна безпека.
Продані життя». Розсліду-
вання НТБ.
18.00 «Сьогодні» з Т.Митковою.
18.35 Серіал «Кріт». 4 серія.
19.45 Серіал «Далекобійники».
«Зелені бригади».
21.00 «Сьогодні ввечері» з
К.Поздняковим.
21.35 Серіал «Вулиці розбитих
ліхтарів». «Прощавай, мав-
по або Привид опери». Ча-
стина 2.
22.45 Серіал «Кріт».
23.50 Гордон.
00.45 Кома.

Президент

■ ■ ■
«На мою думку, потрібно, щоб держава мала голову, тобто керівника, в якому нація може бачити людину, котра стоїть над течіями, уповноважену вирішувати головне, та гаранта її долі».

Шарль де Голль (1890—1970 рр.) — перший президент V Республіки.

Постійна консультативна комісія при Раді Європи «Демократія через право» (більше відома під назвою «Венеціанська комісія») у своєму висновку від 7—8 березня 1997 р. звернула увагу, що Конституція України 1996 р. передбачає напівпрезидентську систему, яка багато в чому схожа на французьку, хоча й не копіює її. Справді, в питанні про форми правління Україна слідом за Росією віддала перевагу шляху напівпрезидентської республіки, не продумавши, однак, як поведе себе в інших кліматичних умовах екзотична рослина, вирощена на специфічному ґрунті паризьких каштанів.

1. Напівпрезидентська республіка: французькі витоки

Конституційний режим, що отримав назву напівпрезидентської системи, вирізняється тим, що був буквальною скреслений за наказом і під жорстким особистим контролем генерала Шарля де Голля (повноваження президента в Конституції 1958 р. були в основному сформульовані під час його особистих зустрічей з тодішнім міністром юстиції Мішелем Дебре). При цьому де Голль не пропускав нагоди нагадати оточуючим про свою роль: «Ця конституція хороша, навіть чудова. Втім, саме я її зробив».

Оцінюючи сформований першим президентом V Республіки механізм управління країною, один із французьких авторів зазначав: «Немає, власне кажучи, режиму, до того правил гри, яких дотримувється правляча група; є одна людина, і ця людина — сама по собі весь режим, людина-конституція». Формування такого державного ладу багато в чому сприяла та незвичайна роль, яку де Голль відіграв у роки другої світової війни і яку французька політологія охрестила «історичною легітимністю», розуміючи під цим терміном історичну обґрунтованість політичних амбіцій генерала. І справді, як зазначали сучасники, своїм престижем, як і своїм ростом, де Голль помітно піднімався над людьми, які його оточували.

Війна закінчилася, але де Голль, ставши президентом країни, продовжував уже на конституційному полі поводитись, як генерал на полі битви. І підстав для таких тверджень де Голль надав достатньо не тільки особистою поведінкою, а й своїми численними одкровеннями. За його словами, «хоч би яке тлумачення захотіли дати тій чи тій статті Конституції, все одні погляди всіх французів звернено до де Голля». Керуючися саме цими міркуваннями, генерал фактично узурпував право тлумачення Конституції: «Я добре знаю, що таке Конституція і що я вклав у її зміст; більш ніж будь-хто інший я володію способом її тлумачення». Всю

свою політику, ідеологію та величезну особисту владу де Голль виводив із системи обрання президента Франції безпосередньо народом. Так, в одному із своїх виступів він зазначив, що «опорою нашого режиму є нова система обрання президента Республіки, вибір якого має бути продиктовано розумом і почуттями французів, бо тільки в такому разі він буде главою держави і вождем Франції».

Аналізуючи історію виникнення напівпрезидентської республіки, не можна не зазначити, що де Голль, опираючись на свій незаперечний авторитет, якщо можна так висловитися, буквально ліпив згадану форму правління, підпорядковуючи переважно своїй творчій уяві. Один із сподвижників генерала — Рене Жано згадував свою розмову з ним: «Усі професори конституційного права, — сказав мені одного разу генерал де Голль, — пояснюють нам, що є три можливі режими: режим асамблеї, режим парламентський і режим президентський. Це дуже добре, але чому так уже потрібно, щоб французький режим точно належав до однієї із цих категорій? Нема жодних підстав, щоб Конституція Франції вкладалася в одну з цих теоретичних схем; вона може бути ні цілком парламентською, ні цілком президентською, вона може мати саме специфічний характер». Підкресливши «специфічний» характер свого дітища, де Голль, проте, не потурбувався про розробку пояснювальної концепції, що розкриває суть тієї форми правління, що дісталася Франції як його політичний спадок. Мабуть, усе-таки усвідомлюючи це, де Голль не раз зазначав, що в нього немає попередників і не буде наступників.

Один із сучасників Наполеона одного разу зазначив, що влада буквально злилася з його особистістю. Ми можемо сміливо стверджувати, що особистість де Голля була злита з напівпрезидентською формою правління. На це звернув увагу один із сучасників генерала, зазначивши, що «голлізм» — це водночас ідеологія, конституція і людина». Справді, саме в особистості де Голля на-

півпрезидентська республіка набула свого конкретного втілення невтомного пропагандиста і агітатора. Інакше кажучи, світ уперше зіткнувся з незнайомою йому напівпрезидентською формою правління, побачив добре відомий усім образ де Голля.

Після того, як у 1969 р. генерал пішов з великої політики, голлізм особистості перетворився на голлізм інституційний. Інакше кажучи, де Голль пішов, але голлізм в образі напівпрезидентської форми правління залишився, хоча почав давати помітні збої в іншій частині в інших руках.

Французька модель напівпрезидентської республіки заздалегідь передбачала відмову від застосування принципу поділу влади. На це безліч разів звертали увагу французькі політики і правознавці. Так, один із авторів Конституції IV Республіки (1946—1958 рр.) Поль Кост-Флорестверджував, що «принцип, висунутий свого часу Монтеск'є як засіб боротьби проти монархічного абсолютизму, втрапив нині будь-яке значення». Та й сам автор Конституції 1958 р. де Голль, ставши президентом Франції, зізнався: «Ніщо в моєму розумінні ні в народних почуттях, ні в конституційних текстах не зачіпало того, що події колись установили стосовно характеру та широти моїх повноважень: мені самому належить розробити правила та умови, за яких я їх здійснюватиму, і це аж ніяк не порушить того, що записано в законодавчих документах».

Очевидно, що конституційна історія Франції, яка подарувала світові на початку свого шляху принцип поділу влади (Декларація прав людини і громадянина, 1789 р.), на вершині свого розвитку вирішила, що його демократичний потенціал вичерпано і тому він не потрібний для подальшого використання, про що публічно і сповістила увесь світ. Але тоді як у Парижі дійшли переконання, що здатні управляти без допомоги принципу поділу влади, Україна слідом за США, а також багатьма іншими демократичними країнами визнала цей принцип ключовим і основопо-

ложним для свого конституційного ладу.

Напівпрезидентська форма правління у Франції стала епілогом її багаторічної конституційної історії, в Україні виступає лише прологом її наступного конституційного розвитку, а отже, самою історією назначено відігравати зовсім іншу роль.

II. Витоки, яких не було

Через лиху долю, що вже багато століть висить над Україною, в нас не склалася своя самобутня конституційна історія, котра, окрім тексту конституції, передбачає передусім конституційну культуру народу. Україна має нині свою Конституцію, але геть позбавлена необхідної конституційної культури.

А відсутність належної конституційної культури в народі зрештою становить найбільшу загрозу його національній безпеці.

Населення країни набуває рис народу в міру формування громадянського суспільства, через посередництво якого, по суті, й відбувається самосвідомлення себе як єдиної одиниці історичної спільноти і з'являється шанс захистити свої конституційні права та свободи. А за відсутності розвиненого громадянського суспільства в безпомічного населення зароджується настійна потреба у своєму адвокаті на олімпі державної влади, якому воно могло б беззастережно довірити.

Що трагічніша доля того чи того народу у світовій історії, то надломленіший психологічно, збідніліший культурно і неосвіченіший юридично він вибрався з історичних халеп, то більшої історичної відповідальності набуває конституційна місія глави держави. Коли таким країнам надається історичний шанс обрати лідера нації, то глава держави, котрий прийшов на такий хвилі до влади, набуває не тільки тих повноважень, якими його формально наділено згідно з юридичною конституцією, а й тих, якими його фактично наділяють виборці, щоб він міг реально і якнайшвидше відповісти на їхні соціальні очікування та політичні сподівання.

Тобто позбавлені за велінням долі можливості самостійно здійснювати і захищати свої конституційні права та свободи, громадяни на практиці формують свою неписану фактичну конституцію, згідно з якою вони, обираючи главу держави, делегують йому як своєму представникові на весь термін його інвестиції (владних повноважень) усю повноту своєї суверенної влади, укладаючи з ним немовби неписаний контракт: ми тобі

цілковиту владу, а ти нам бодай відносну свободу і справедливість.

Саме тому реальні повноваження глави держави, які далеко виходять за рамки конституційного тексту, не є злим наміром якоїсь одної, нехай і владолюбної, особи, а це — традиції, звичаї та загальні потреби самого народу.

III. Українська модель напівпрезидентської республіки

Усе вищесказане свідчить, що на цьому етапі свого розвитку Україна настійно потребує осмислення світової конституційної практики і розробки на цій основі своєї власної моделі напівпрезидентської республіки, головна відмінність якої від французької має полягати передусім у її повній відповідності духу та букві принципу поділу влади.

Серед найважливіших принципів сучасної правової держави, якою сподівається й обіцяє стати Україна, виокремлено принципи народного суверенітету і поділу влади (відповідно статті 5 і 6 Конституції України). Суть цих принципів у їх справжньому значенні полягає в тім, що народ делегує свою владу, поділяючи її функціонально як окремі повноваження між різними органами держави: законодавчі — парламенту, виконавчі — урядові, а правосуддя — судам країни. Принципово те, що всі три гілки влади мають отримувати свої прерогативи однаковою мірою безпосередньо з рук народу. Державна влада при цьому має залишатися в одних руках — руках народу; а між різними органами держави виявляються розосередженнями, можна сказати, навіть розпорошеними лише окремі владні повноваження.

Розділ I Конституції України (статті 1—20) містить у собі досить струнку й послідовну систему принципів, що становлять у своїй сукупності основи конституційного ладу країни. Дотримуючися логіки згаданих принципів, в Україні має перемогти президентська форма правління, яка при цьому є не тільки однією з найповніше розроблених у теорії, а й навіть єдиною, в якій на практиці сповна втілено принцип поділу влади.

Відповідаючи на запитання, чому вітчизняні законодавці так вочевидь у дисонанс з основами конституційного ладу України віддали перевагу напівпрезидентській формі правління, можна припустити, що розділ I (Основи конституційного ладу) Конституції України здебільшого було запозичено з інших конституцій, а решта розділів формувалася під впливом нічних обставин і тиском урядової потреби.

Хоч би як там було, але факт залишається

фактом: рослину, викохану на Єлисейських полях, одним махом, не замислюючися про майбутні сходи, було пересаджено на все іше колгоспні простори славетної вітчизни. У підсумку ми отримали такий собі конституційний коктейль, за якого до конституційної доктрини України спочатку було вбудовано суперечність між її окремими складовими: основами конституційного ладу країни (принципами народного суверенітету та поділу влади), з одного боку, і геть позбавленої принципу поділу влади французькою моделлю напівпрезидентської республіки, з другого. Саме ця суперечність, як уявляється, і дається час від часу взнаки в різних політичних скандалах, які з невблаганною силою знову й знову спалахують на українському олімпі влади.

Правитель народною милістю

Особливістю конституційного інституту президентури в нашій країні є те, що єдиним органом, який отримав у чистому вигляді владу безпосередньо з рук народу, залишається на сьогодні лише глава держави. Згідно з частиною 2 статті 5 Конституції України, народ здійснює свою владу і безпосередньо шляхом референдуму (пряма демократія), і шляхом вибору своїх представників до органів державної влади та місцевого самоврядування (представницька демократія). Оскільки парламент в Україні лише частково обирається безпосередньо народом, а частково рекрутується з вузького кола партійної номенклатури, а уряд і суди при цьому признають в адміністративному порядку, то *інститут президента є єдиним органом держави, через який народ у змозі здійснювати свою суверенну владу у формі представницької демократії згідно з Основним Законом України*.

Як образно помітив один шанований класик, таким чином, абстрактний дух народу знаходить своє конкретне і цілковите втілення в особистості обраного президента. Іншими словами, перед лицем традиційних гілок влади (законодавчої, виконавчої і судової) обраний у такий спосіб глава держави стає єдиним носієм своєрідного народного права: він, по суті, є правителем народною милістю. Аж ніяк не випадково одним із найзaduшевніших тверджень де Голля стала теза, що обраний загальним голосуванням президент є «єдиним представником і уповноваженим усієї нації» на відміну від депутатів парламенту, котрі стали переможцями «в 487 місцевих змаганнях». Саме тому як основну ідею напівпрезидентської республіки він проголосив «пришестя народу... як

адвокат народу

прямого джерела влади глави держави».

Вузьколобе запровадження в конституційну практику України пропорційної виборчої системи внесло істотну зміну до чинного конституційного режиму (здійснене законодавчими конституційне зрушення вміть породило, образно кажучи, Гулівера, якого тут-таки з великою старанністю і, звісно, із запізненням спробували загнудзати 450 ліліпутів, які залишилися на землі).

Якщо з часу прийняття Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. хранителем національного суверенітету в країні (якщо не за суттю, то принаймні за формою) виступав парламент, то внаслідок зміни конституційного режиму функція хранителя національного суверенітету і за суттю, і за формою однозначно перемістилася до рук глави держави — Президента України.

Хоча виборчі системи — тема окремого дослідження, але доречно зазначити, що тільки отримання своїх прерогатив безпосередньо з рук народу надає справжнього представницького і легітимного характеру тій чи тій гілці влади. Єдина правомочна влада — це представники самого народу. Тому політичний лад, який передбачає все-народне обрання з усіх органів влади тільки глави держави означає, по суті, делегування народом останньому на весь термін його повноважень усієї повноти державної влади (звісно, крім права визначати і змінювати конституційний лад країни). Це дало змогу де Голлю стверджувати: «Дух нової Конституції полягає в тому, що влада йде просто від народу, а це призводить до того, що глава держави, обраний нацією, є джерелом і носієм влади».

За такої системи правління президент є найлегітимнішим інститутом влади, уповноваженим безпосередньо народом представляти його права та інтереси на державному Олімпі; таким актом народ водночас санкціонує і схвалює запропонований президентом (на виборах або референдумі) стратегічний курс розвитку країни.

Такий конституційний режим передбачає, що саме президент, і ніхто інший, покликаний від імені народу та в його інтересах здійснювати національний суверенітет і контроль над усіма гілками державної влади: законодавчої, виконавчої і судової. Саме тому багато французьких авторів називають главу президентської республіки арбітром, суддею і навіть вождем нації.

Отже, всенародно обраний президент в умовах напівпрезидентської системи правління уповноважений від імені народу здійснювати на весь термін своїх повноважень усю

повноту державної влади як представник, повірений або адвокат цього народу.

В умовах напівпрезидентської республіки глава держави перебуває в прямих правових відносинах безпосередньо зі своїм народом, або, висловлюючися казенною мовою, в прямому позапарламентському контакті з виборчим корпусом своєї країни. З конституційної точки зору останнє означає, що глава держави в умовах напівпрезидентської форми правління, на відміну від парламентської, несе пряму політичну відповідальність за підсумки своєї діяльності безпосередньо і тільки перед народом, який його обрав.

Специфіку політичної відповідальності президента проаналізував свого часу найближчий сподвижник де Голля і перший прем'єр-міністр V Республіки Мішель Дебре: «Коли відповідальний державний діяч силою свого переконання та свого авторитету захищає якусь справу, йому залишається тільки піти у відставку, якщо суверенний народ не пішов за ним». Де Голль перший започаткував практику політичної відповідальності президента в процесі прямого діалогу безпосередньо з народом, який його обрав. Так, напередодні референдуму 1962 р. де Голль у своєму зверненні до нації заявив: «Ваші відповіді... скажуть мені, чи можу я і чи повинен я продовжувати мою діяльність на службі Франції», а напередодні референдуму 1962 р. ще раз попередив: «Якщо я буду дезавуований більшістю з вас, я припиню виконувати свої функції». І, справді, тільки-но на референдумі 1969 р. французи сказали «ні» черговій конституційній ініціативі свого президента (про створення регіонів і реформу Сенату), де Голль, оцінивши його підсумки як вияв вотуму недовіри з боку свого народу, негайно подав у відставку зі словами: «Французенки, французи! Генерал де Голль, президент Республіки, вирішив скласти свої повноваження».

Диригент державного оркестру

Якось знаменитий і досвідчений канцлер Австрійської імперії Клеменс Меттерніх (1773—1859 рр.) зауважив: «Представницьке правління — це інструмент, на якому можуть грати тільки чудові музиканти, тому що інструмент цей складний і примхливий». Якщо вважати подібні аналогії доцільними для аналізу державно-правових явищ, то правове становище президента в напівпрезидентській системі найбільше нагадує роль диригента в оркестрі; роль, що вимагає неабиякої майстерності і витримки, оскільки інакше не вдасться забезпе-

чити відлагоджену гру такого незвичайного ансамблю, у складі якого виступають такі виконавці, як законодавча, виконавська і судова гілки влади. Диригент при цьому зобов'язаний утримуватися від спокуси підміняти собою окремих, хай і недбалих, музикантів; інакше є велика загроза втрати керування оркестром загалом заради спокуси пограти на окремому інструменті.

Образно кажучи, влаштовуючись за диригентським пультом, президент забезпечує відлагоджену і професійну роботу державного оркестру в особі трьох гілок влади (законодавчої, виконавчої і судової), не підмінюючи собою жодної з них і керуючись при цьому однією партитурою: принципами, що становлять у своїй сукупності конституційний лад країни.

Конституційний механізм придбання главою держави влади в напівпрезидентській республіці передбачає його рівновіддалення від партійних пристрастей і сварок. Доцільно нагадати, що «батьки-засновники» США, а також архітектор французької моделі напівпрезидентської республіки президент Ш. де Голль кожен свого часу був проти верховенства партій у політичній системі відповідних країн і не раз заявляли, що президент має бути над партіями, виконуючи роль арбітра між різними силами в суспільстві (наприклад, коли утворилася голлістська партія «Спілка на захист нової республіки»), то де Голль категорично відмовився підтримувати з нею будь-які формальні зв'язки, а тим паче входити до складу її керівництва).

У напівпрезидентській республіці глава держави виступає в ролі вождя і лідера всієї нації, а не якогось одного соціального прошарку, а тим паче однієї партії (відомо, наприклад, що, будучи обраним президентом Португалії, глава соціалістичної партії М. Соареш вийшов з її лав зі словами, що він має бути президентом для всіх португальців, незалежно від їхніх політичних переконань).

Члени парламенту пов'язують свої інтереси з локальними інтересами своїх виборчих округів; президент представляє інтереси всієї нації. Тому президентська більшість в особі виборчого корпусу країни далеко не завжди за своїми інтересами може збігатися з парламентом (в особі законодавців, які підтримують курс президента); у боротьбі за парламентську більшість глава держави ризикує втратити інтереси нації, а значить, і свою справжню більшість — народну. За таких правил гри президент здатний максимально повно виконувати своє призначення — арбітра нації — тільки будучи незалеж-

ним від партій та їх коаліцій у парламенті.

Місія президентського арбітражу полягає в забезпеченні дотримання єдиних правил гри з боку всіх суб'єктів конституційного права країни (відома, що особа, яка бере безпосередню участь у грі, за правилами, не може дотримуватися неупередженості і авторитету арбітра, оскільки сама опиняється у підсумку в полоні односторонніх командно-партійних пристрастей, стаючи з часом проти своєї волі їх заручником і жертвою водночас).

Лідер нації

Чесько-німецький політолог Габріель Лауб якось сумно зазначив, що кожна влада справді йде від народу, але при цьому вже ніколи до нього не повертається. Допомогти народу утримати владу в своїх руках, забезпечивши її використання винятково на благо кожної окремої людини, — основне завдання глави держави за умови напівпрезидентської республіки. Інститут президента у цьому відношенні розглядається як інструмент самозбереження і розвитку нації.

Напівпрезидентська форма правління передбачає, що глава держави виконує також роль генератора ідей і центру стратегічного розвитку всієї країни. Світова практика свідчить: парламент не здатний виконувати цю місію; як відзначають, наприклад, американські конгресмени: «У нас є все, що нам необхідно, крім найголовнішого: часу для роздумів, звички мислити. Ми не маємо часу, щоб розмірковувати про благополуччя і безпеку».

Зрозуміло, що певний орган держави має взяти на себе відповідальність за цю нелегку, а для нашої вітчизни і незвичну місію — думати про благополуччя і безпеку свого народу. Тому місія президента — це лідерство; він — ведучий розробник і водночас провідник усього політичного курсу країни (32-й президент США Франклін Делано Рузвельт (1882—1945 рр.) якось зазначив, що президентство «це насамперед місце, звідки виходить моральне керівництво. Всі наші великі президенти були лідерами в духовній галузі»).

Отже, глава держави і визначає, і проводить політику нації, парламент перекладає її мовою законів, уряд мовою фактів. При цьому лідер нації має регулярно інформувати її про свої наміри, ініціативи і плани, а з найбільш значущих із них — діставати її схвалення і підтримку. Звідси повноваження, що вітікають із правового становища глави держави в напівпрезидентській республіці, мають включати можливості ініціювати і змушувати до виконання оголошеної і підтриманої

нацією програми розвитку країни.

Відповідно до логіки принципу народного суверенітету конституційний режим, що склався в країні, передбачає політичну відповідальність президента безпосередньо перед народом, який його обрав, що, в свою чергу, тягне за собою політичну відповідальність усіх інших наявних у державі гілок влади (законодавчої, виконавчої і судової) безпосередньо перед її главою.

Згідно з такою логікою глава держави має бути наділений повноваженнями розпускати парламент, відправляти у відставку уряд і звільняти суддів у разі порушення ними прав і свобод людини і громадянина, національних інтересів і національної безпеки Українського народу, загрози узурпації влади та інших посягань на конституційний лад України.

Один із «батьків-засновників» США і четвертий президент Джеймс Медісон (1751—1836 рр.) свого часу писав: «Геній республіканської свободи вимагає, з одного боку, того, щоб вся влада черпалася з народу, але, з другого — щоб її носії утримувалися у підпорядкованості народу шляхом короткочасності їх призначень і щоб навіть під час такого короткого терміну влада перебувала в багатьох руках». Ось ця найважливіша функція — утримувати чиновників у підпорядкованості народу — за умов напівпрезидентської республіки входить до кола нелегких обов'язків глави держави. Президент, як представник народу і гарант його свободи, просто зобов'язаний невинний і повсякчас виконувати роль міфічного Геракла, який час від часу чистить авгійові конюшні державного апарату.

Відповідно до логіки принципу розподілу влади глава держави за умов напівпрезидентської республіки має уникати повноважень, які традиційно віднесено до прерогатив законодавчої, виконавчої і судової влади, оскільки його місія саме і полягає у забезпеченні від імені і в інтересах народу дотримання цього принципу у відносинах між останніми, не стаючи при цьому на бік будь-якої з них.

Однією із найбільш важких проблем напівпрезидентської форми правління є конкуренція між президентом і прем'єр-міністром за вплив на виконавчу гілку влади, в якій зазвичай гору бере глава держави, залишаючи прем'єр-міністру вдовольнятися роллю чиновника вищого рангу при своїй особі. Практику коли роль глави уряду зводиться до ролі начальника цивільного штабу при главі держави, породив сам батько-засновник напівпрезидентської республіки: «Що таке прем'єр-міністр, — запитував де Голль, — якщо не

директор кабінету президента Республіки?».

Наведений пасаж з усією очевидністю свідчить про те, що французька модель напівпрезидентської республіки несе в своєму череві (всупереч принципу розподілення влади) внутрішній конфлікт між центральними органами держави, конфлікт, здатний стати фатальним для долі напівпрезидентської форми правління в Україні; претензії глави держави на безпосереднє керівництво виконавчою гілкою влади неминуче загострюють міжособистісну боротьбу на політичному олімпі країни і, як правило, провокують так звану «міністерську чехарду», яку в усій своїй красі являє нам наша політична практика. Все разом узятє не сприяє ефективному управлінню державними справами на блягу народу, який, власне кажучи, саме з цією метою і делегує свій суверенітет вищим ієрархам держави.

Гадаємо, що, керуючися саме подібними роздумами, глава французької держави Франсуа Міттеран відмовився від своєї прерогативи призначення окремих посадових осіб (відомо, що Вища рада магістратури Франції передбачає кандидатури на відповідальні пости в судовій ієрархії і президент мав свою квоту призначень у кількості 9 членів цієї ради. У 1993 р. за пропозицією президента французький парламент прийняв поправку до Конституції, що ліквідувала право глави держави призначати посадових осіб цього поважного закладу).

У Румунії захистом прав і свобод людини керує спеціально призначена парламентом посадова особа, що дістала романтичну назву — адвокат народу. В Україні, вочевидь, історією і конституційним правом роль справжнього адвоката народу відведена все-таки безпосередньо главі держави.

Отже, правове становище глави держави в системі української моделі напівпрезидентської республіки можна визначити як набуття шляхом всенародного обрання повноваження представляти права і інтереси суверенного народу, перед яким він як загальнонаціональний лідер несе політичну відповідальність за підсумки своєї діяльності, що знаходить вияв у забезпеченні непохитності встановленого в державі конституційного ладу і розробці стратегічного курсу розвитку країни, втілення в життя яких цілком покладається на законодавчу, виконавчу та судову гілки влади, що діють на підставі принципу розподілу влади і під страхом політичної відповідальності безпосередньо перед Президентом України.

Олександр МУЧНИК, президент Інституту муніципальної демократії ▼ і прав людини.

ПОДАТОК НА ШКОЛУ

Сумна бухгалтерія

ТРИВОЖНИЙ ДЗВОНИК

Зайшла до мене приятелька «на каву» та й почала розказувати «про життя»:

— Все ніби добре — робота є, діти ростуть слухняні. А от уночі раптом прокинуся і аж здригнуся. Душа болить: що його ще до ломбарду віднести, аби хоч трохи грошенят дістати?..

— А кажеш, удвох працюєте...

— І що з того? — зітхнула Інна і почала загинати пальці: Андрійкові на художню школу — тридцять шість гривень, Світланці на факультатив з математики — по десять гривень за годину, помнож на вісім уроків щомісяця... А ще ж треба якось прохарчуватися, за квартиру сплатити. І це на зарплату 400 гривень.

— А навіщо їй факультатив, адже, стверджуєш, вона здібна?

У розпачі Інна і почала пояснювати: класна

керівниця заявила, що той, хто не відвідуватиме факультативу, не бачитиме хороших оцінок, як своїх вух без дзеркала.

Але то, з'ясовується, тільки «квіточки». Випускників примушують носити однакову для всієї школи форму, а оскільки стару донька зносила, купили піджака за 120 гривень. Андрійко ж третій рік доношує сестрин.

Купували форму за домовленістю школи з швацькою майстернею. Це вирішили на педраді, і ніхто нікого не питав, влаштовує ціна чи ні. З фотоальбомом для одинадцятикласників — така ж історія. Сказали всім принести по вісімдесят гривень, хоча багато хто з дітей хотів сфотографуватися «на планшет» за тридцять.

На випускний вечір уже «замовили» по 400 гривень. І здати їх треба до нового року. У цю су-

му входить оплата музикам, за вечерю, подарунки учителям. А ще ж випускниці потрібні туфлі щонайменше за 250 гривень, плаття за стільки ж. Про косметику та інші дрібниці — годі й казати...

Інна розкрила «таємницю»: донька відвідує підготовчі курси вузу, до якого хоче вступати. Оплата — наперед за семестр — 1600 гривень.

Довелося батькам дачний будиночок продати... Почувши про такі «дебет» з «кредитом», я ахнула: моя донька цього року тільки до садочка пішла. Що ж це чекає нас з чоловіком?! Чи зможемо вивчити дитину, до самостійної життєвої дороги довести?..

Віра НЕСЕНЮК.
Полтава.

Наш коментар

Судячи з активних відгуків читачів, у школі їх найбільше обурюють «податки». Ми продовжимо висвітлення цієї проблеми з урахуванням думки батьків, учителів, чиновників.

А поки що коротко обговоримо тему шкільної форми. Вона вас хвилює? Тоді повідомте нам, що носять у школі ваші діти. Які вимоги педагогів до форми? Чи радяться вони з вами під час її вибору?

До слова, зазначимо: форму одягу визначає не педколектив, а рада школи чи батьківський комітет. Незаконно й аморально не допускати школяра до занять, якщо він прийшов не в формі. Школа має допомогти придбати її дитині, але жодним чином не принижувати за її відсутність.

До уваги Кабміну

Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова провів загальнонаціональне соціологічне дослідження стану освіти в Україні.

За оцінками опитаних, більш ніж для 41 % громадян недоступна середня освіта, для 50,6 % — середня професійна, для 82,5 % — вища освіта. Понад 40 % респондентів вважають процес реформування освіти в Україні невідповідним і малоефективним. Більш як 85 % громадян вважають рівень бюджетних витрат на освіту низьким або вкрай низьким.

Протягом 1990—2000 рр. мережа дошкільних закладів в Україні скоротилася на

третину: показник охоплення освітою дітей дошкільного віку зменшився на 20 %. Досить високою є частка випускників базової середньої школи, які не продовжують навчання у вищій школі: у 1999/2000 навчальному році таких було 32,1 %, причому на селі — майже 40 %, у містах — до 30 %.

Зіставлення окремих показників розвитку української освітньої системи з аналогічними показниками постсоціалістичних країн — кандидатів на вступ до Європейського союзу свідчить, що Україна поступово втрачає свої позиції найбільш інтелектуально розвиненої країни.

Школа: другий дім чи тяжке випробування?

У 7—9 класах вільного часу достатньо, а в 10—11 його катастрофічно не вистачає навіть на виконання завдань. У чому проблема? В очевидному перевантаженні учнів: сім уроків щодня, незручний розклад і «гори» завдань додому плюс навчання на курсах. Усе це іноді закінчується нервовим виснаженням. Діти мало їдять, а отже, знесителені, нічим не цікавляться. Їм можна порадити одне: поставте собі мету, заради якої варто вчитися, і йдіть рішуче до фінішу. Бо від вашого бажання і зусиль залежить саме ваше, а не батьківське благополуччя.

А Міністерство освіти України, зі свого боку, має приймати такі навчальні програми, які не ускладнювали б життя юнаків і дівчат. Можливо, одним із рішень могла б стати система навчання, яка базувалася б на виборі основних предметів учнями випускних і 9-х класів.

Для гуманітарних шкіл нині складено програму із меншою кількістю точних предметів на тиждень. Так, число зменшилося, але обсяг матеріалу майже не скоротився! І тому ця зміна тільки ускладнила навчальний процес.

А візьміть 12-бальну систему оцінювання учнів. Це, як на мене, позитивний хід. Та якби нас не запевняли в тому, що кожен бал — позитивний... Батьки, скажімо, не бачать нічого позитивного в трьох балах.

Тому, на мою думку, потрібні не разові, допоміжні, а кардинальні дії для зміни сучасної освітньої системи. Ніхто не вимагає спрощення навчання, треба ввести програми, які мали б профільні кордони. Майбутньому перекладачеві, погодьтеся, не потрібні знання з вищої математики. Це думки самих учнів, а до них варто прислухатися. Найприкріше те, що це не якісь нові ідеї, а підтверджені часом і досвідом аксіоми.

Майже все дитинство і юність проходять у шкільних стінах. Тому потрібно зробити шлях від першокласника до випускника цікавим, цілеспрямованим і не таким перевантаженим. Щоб діти згадували шкільні роки як найсвітліші у своєму житті...

Анна БОЙКО.
Київ.

«Некомплектний» клас

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Батьки учнів 10-В класу загальноосвітньої школи № 120 звернулися з відкритим листом до одеського міського голови Руслана Боделана з проханням поставити на місце чиновників від освіти. Ті вирішили розформувати єдиний у цій школі десятій клас з українською мовою навчання, бо у ньому навчаються лише 16 учнів.

«Дев'ять років тому, — пишуть у листі батьки учнів, — свідомо віддаючи дітей до класу з рідною мовою навчання, ми й гадки не мали, що після одинадцяти років незалежності України державні чиновники вирішать закрити «зайвий» клас і цим заощадити кошти. Але це не той ви-

падок, коли треба економити...».

Батьків тривожить, що їхні діти не зможуть отримати достатній рівень знань для вступу до вищих навчальних закладів, які перейшли на викладання українською мовою, оволодіти професіями.

Стурбовані автори листа сподіваються, що втручання мерії попередить розподіл їхніх дітей у російськомовні класи, дасть їм можливість завершити навчання у школі № 120.

Сподіватимемося на те й ми. А також на те, що міська влада не обмежиться втручанням у конкретну ситуацію і проаналізує проблему загалом.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ПОРТФЕЛЬ

Коли заб'є фонтаном джерело знань?

Дівча плакало, не стри-муючись. Весь базарний люд покинув торгівлю, обговорюючи ситуацію. А вона була до сліз примітивною і болочою: молода мама не могла купити дитині підручника з фізики.

— Ну нема в мене зайвих п'ятнадцять гривень, — бідалася жінка. — Візьму книжку — тиждень без хліба й молока сидітимемо.

Ціни на книжки — джерело знань — кусаються. Держава спроможна забезпечити ними лише учнів 1—2 класів. Інші школярі мають їх у портфелях 80 % від потреби.

У 1996—1999 роках бюджетне фінансування на випуск підручників і посібників становило 30—

40 %. Нині ситуація поліпшилася, але не настільки, щоб хвалитися. Практично кожен учень докуповує книги на ринку.

За роки незалежності у нас випустили повний комплект національних підручників. На сьогодні їх видруковано на конкурсній основі понад 700 видів.

За якість, зовнішні дані і не питайте. Одна лише «Читанка» важить, приміром, 700(!) грамів при нормі не більше 300.

Однак бажаних зробити бізнес на виробництві підручників дедалі більше. Деякі вчені та вчителі прагнуть увійти в історію навіть книжкою-метеликом. Про це говорилося нещодавно на нараді, ор-

ганізованій Комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти. Зокрема, зазначалося, що чимало державних коштів викинуто на вітер тим, хто видрукував оті самі підручники-метелики. Готувати їх, на думку голови комітету Станіслава Ніколаєнка та його колег, мають щонайменше троє: науковець, учитель-практик і методист. Слід обов'язково запровадити анонімне рецензування, апробацію книги в учбових закладах. І тільки після цього рекомендувати до друку.

Тоді, може, не буде в школах «багатовладдя», коли з одного і того ж предмета пропонуються два-три підручники різних авторів. Особливо непри-

пустимо це, вважаю, стосовно підручників з історії.

Скажімо, для шостого класу існує три підручники, а для 7-го, 8-го, 9-го щороку історія пишеться різними фахівцями. Треба поставити крапку в її переписуванні.

... А дівчинка, що плакала на сільському базарі, все ж пішла додому з підручником з улюбленого предмета. «Фізику» їй подарували односельці, зібравши по 20 копійок з торгового місця.

Але ж усім охочим до науки широксердні співгромадяни не допоможуть. Треба б державі подбати про майбутнє країни, інвестуючи освіту належним чином.

БЛІЦ-ОПИТУВАННЯ

Як ваші діти забезпечені шкільними підручниками?

<p>Тетяна Анатоліївна Варова, Бровари:</p> <p>— Дочка навчається в одинадцятому класі. Підручники їй видали всі, крім англійської мови, яку викладають за ліцейною програмою. Ми його купуємо. Син-семикласник отримав майже весь комплект, крім фізики та історії...</p>		<p>Володимир Андрійович, науковий співробітник, Київ:</p> <p>— Син навчається в одинадцятому класі. Скільки підручників видали, сказати точно не можу. Але практично 80 відсотків книжок нам довелося купувати самостійно...</p>		<p>Андрій Шульженко, учень 10 класу київського ліцею:</p> <p>— Підручники із загальноосвітньої програми мені видали майже всі. «Англійську» та «Історію» купували самі. Крім того, купили три книжки з економіки, фінансів та бухгалтерії загальною вартістю 170 гривень. Ще три спеціальні підручники треба придбати найближчим часом...</p>		<p>Лариса Северенчук, Київ:</p> <p>— Моя дочка навчається в третьому класі школи № 322 з поглибленим вивченням англійської мови. Два попередні роки їх забезпечували новими підручниками. Цього року видали вже такі, що були у вжитку. Книжки всі в хорошому стані, а головне, не довелося купувати...</p>		<p>Галина Давидівна Конопатська, Київ:</p> <p>— У мене троє онуків у школі навчаються. Діти скаржилися, що грошей на книжки багато пішло. Для сімейного бюджету це було відчутно...</p>	
<p>Ведучий рубрики «Перерва на реформи» Іван ІЛЛЯШ. Тел. (044) 441-88-52.</p>									

ОГОЛОШЕННЯ

Шановний акціонер!

Правління АКБ «Технобанк» повідомляє Вас, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 20 листопада 2002 року о 12.00 в залі засідань АКБ «Технобанк» за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна ім. В. І. Ле-ніна, 29.

Порядок денний:

- Звіт Правління про діяльність банку та програму фінансового оздоровлення.
- Зміни у складі акціонерів.
- Зміни у складі Спостережної Ради.
- Зміни у складі Ревізійної комісії.
- Зміни у складі Правління банку.
- Затвердження змін у положеннях про Спостережну Раду та Ревізійну комісію.
- Зміни реєстратора банку.
- Зміна назви банку.
- Зміни у Статуті банку.
- Про емісію акцій банку.
- Про відкриття філій банку.
- Затвердження рішень Спостережної Ра-ди банку.

Для реєстрації необхідно мати при собі доку-менти, які засвідчують особу. Представникам акціонерів додатково мати довіреність, офор-млену згідно чинного законодавства України. Реєстрація учасників відбудеться з 10.00 г. до 11.45 г.

Закрите акціонерне товариство «АРС»

Повідомляє, що чергові загальні збори акціонерів відбудуться 20 листопада 2002 року о 9.00 за адре-сою: 83017, м. Донецьк, Донецької обл. вул. Герце-на, 19.

Порядок денний:

- Звіт правління про результати фінансово-гос-подарської діяльності товариства за 2001 р. та його затвердження.
- Визначення перспектив розвитку товариства на 2002-2003 рр.
- Інше.

Правління ВАТ «Новоселицький кар'єр» повідомляє про внесення доповнення до по-рядку денного загальних зборів акціонерів ВАТ «Новоселицький кар'єр», опубліковано-го в газеті «Голос України» № 166 від 12.09.2002.

Загальні Збори відбудуться 29 жовтня 2002. Порядок денний доповнюється пунктом:

- Передача реєстру акціонерів іншому ре-єстратору.

Правління.

Оптовий продаж

комвольно-суконних тканин у лоскуті за ці-ною 1,5 грн. за метр.
Розмір лоскута від 2,3 м.
Звертатися за телефоном: (04622) 5-63-18.

Господарським судом Закарпатської області м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а, порушив справу про банкрутство:

ВАТ «Рахівська картонна фабрика» справа № 6/137, м. Рахів, вул. Б. Хмельницького, 70, р/р 26000301265014, ПІБ м. Рахів, ідентифікаційний код 00278741.

Розпорядник майна — Немеш М. М. м. Тячів, вул. Леніна 48/12, ліцензія № 3047799 від 07.12. 2001 року.

Претензії кредиторів і заяви санаторів прийма-ються у місячний термін з дня публікації.

Господарський суд м. Києва (01103, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 24/371-6 про банкрутство Закритого акціонерного товари-ства «Фармакон» (03119, м. Київ, пер. Палладіна, 46/2, р/р 26004301000193 в АКБ «Мрія», МФО 321767).

Розпорядником майна по справі № 24/371-6 призначено арбітражного керуючого Анісімова Вік-тора Миколайовича, ліцензія АА № 047853 від 19.10.2001 р., тел. 295-80-83.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються про-тягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вулиця Тюленіна, 21) порушив справу 5/3/237-02 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Мирне» (Запорізька область, Оріхівський район, вул. Яссана,12, 70560, код підприємства 05402424, розрахунковий рахунок 26002203830001 КБ «Приватбанк» ЗРУ, МФО 313399).

Розпорядником майна призначено Зінченко Юрія Олексійовича.

Претензії кредиторів та заяви санаторів прийма-ються в місячний термін з дня опублікування оголо-шення.

Господарський суд Київської обл. (01033, м. Київ-33, вул. Жиянська, 58Б) постановою від 25.07.02 р. по справі № 83/146-02 визнав ТОВ «Дедал», р/р 260053409001 в АБ «Банк регіо-нального розвитку» м. Бровари, МФО 300540 ЗКПО 20586485, м. Бровари, вул. Київська, 170, оф. 3 банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Жеронкіна Дмитра Леонідовича (ліцензія № 481 від 13.03.02 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення.

Державний департамент з контролю за якістю, безпекою та вироб-ництвом лікарських засобів і виробів медичного призначення оголо-шує конкурс на заміщення вакантних посад за такими вимогами

№ п/п	Назва посади	Перелік вимог
Управління забезпечення лікарськими засобами та виробами медичного призначення		
<i>Відділ економіки</i>		
1.	Головний спеціаліст	Громадянство України, вища освіта (економічна),знання української мови,навики роботи на комп'ютері, стаж роботи за фахом не менше 3-х р.
Управління промислової політики		
<i>Відділ розвитку виробництва</i>		
2.	Головний спеціаліст	Громадянство України, вища освіта (фармацевтична, біоло-гічна, мікробіологічна), знання української мови, навики роботи на комп'ютері, стаж роботи за фахом не менше 3-х р.
Управління реєстрації та сертифікації		
<i>Відділ реєстрації біопрепаратів</i>		
3.	Головний спеціаліст (2 посади)	Громадянство України, вища освіта (фармацевтична, біоло-гічна, мікробіологічна), знан-ня української мови, навики роботи на комп'ютері, стаж роботи за фахом не менше 3-х р.
Перевага надається особам, які мають вчений ступінь, вчене звання та знання іноземної мови.		
Документи на участь у конкурсі приймаються за адресою: м. Київ, вул. Чигоріна,18, кім.418. Телефон для довідок: 294-81-60. 294-80-08.		

Регіональное Агентство з питань банкрутства в Дніпропетровській обл. проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-банкрута — ВАТ «Дніпро-текстиль» (справа № Б26/2/182/98).

Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 1 —майно підприємства-банкрута — ВАТ «Дніпротекстиль», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Будівників, 23.

Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 28460 (двадцять вісім тисяч чотириста шістдесят) грн. з ПДВ.

Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 2 —незавершене будівниц-тво будівлі складу (заг. пл. 3100,0 кв. м.), що належить ВАТ «Дніпротекстиль», розташоване за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Будівників, 23.

Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 2 складає 179480 (сто сімдесят дев'ять тисяч чотириста вісімдесят) грн.

Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстрацій-ний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на п/р № 26007006610000 в Укрсіббанку, МФО 306856, код ЗКПО 31540566 до 01.11.2002 р. включно.

Заявки на участь в аукціонні приймаються до 01.11.2002 р. включно за адре-сою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 10, з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в аукціонні звертатися за тел. (056) 744-19-31.

Публічні торги відбудуться 04.11.02 р., о 12.00 за адресою: 49000, м. Дніпро-петровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 10.

Відкрите акціонерне товариство «ЕТРЕКС-1» (м. Ки-їв, вул. Я. Гашека, 4, код за ЄДРПОУ 24377784) пові-домляє про свою реорганізацію шляхом перетворення у Товариство з обмеженою відповідальністю «ЕТРЕКС-1» в результаті зміни організаційно-правової форми.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор ГКП «Рутченковский пивзавод» сообщают о проведении конкурса по продаже активов. На конкурс выставляется здание при-рельсового зерносклада, расположенного по адресу: г. Донецк, ул. Ин-ститутская, 1а, 1959 г., площадь — 865,4 кв. м, начальная цена прода-жи — 5835,65 грн. (без НДС), гарантийный взнос — 291,78 грн. Гаран-тийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имуще-ства и регистрационный сбор — 17,00 грн. перечисляется на р/сч. 260011503454 в ДОФ АКБ УСБ в г. Донецке, МФО 334011, ОКПО 31137268 Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донец-кой области. Для участия в конкурсе необходимо подать письменную заявку организатору торгов Региональному Агентству по вопросам бан-кротства в Донецкой области. Срок подачи заявок на участие в конкур-се 25 календарных дней со дня публикации в газете по 27 октября 2002 г., включительно. Конкурс по продаже активов ГКП «Рутченковский пивзавод» состоится 04 ноября 2002 г. в 11.00 час. в Региональном Агентстве по вопросам банкротства по адресу: г. Донецк, бул. Шевчен-ко, 20. Для ознакомления с имуществом необходимо обратиться к ор-ганизатору торгов Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

Ректорат Национального технического университета “Харьковский политехнический институт” (НТУ “ХПИ”) сообщает о создании Ассоциации своих выпускников с целью взаимной поддержки, восстановления летописи ХПИ через судьбы выпускников, а также осуществления перспективных и творческих планов развития университета.

Просим откликнуться всех, кто помнит и любит ХПИ. Заполните, пожалуйста, анкету и вышлите по адресу: 61002, г. Харьков, ул. Фрунзе, 21
Телефоны для справок: (380-572)-40-03-01, 47-34-90
факс: (380-572)-47-34-90
e-mail: evm@kpi.kharkov.ua

АНКЕТА	
Фамилия	
Имя	
Отчество	
Год окончания НТУ “ХПИ”	
По специальности	
Место работы	
Должность	
Контактный телефон	
Факс	
E-mail	

Господарський суд Чернігівської області (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) пору-шив справу:

1. № 4/846 про банкрутство Відкритого ак-ціонерного товариства «Прилуцьке «Райагро-хім» 17500, м. Прилуки, вул. Перемоги, 3, р/р 260073980329 в Прилуцькому філіалі АППБ «Аваль», МФО 353241, код ЄДРПОУ 05491936.

2. № 4/856 про банкрутство Відкритого ак-ціонерного товариства «Прилуцька пересувна механізована колона — 87» (17500, м. Прилу-ки, вул. Зелена, 23), р/р 260003980001 в При-луцькому філіалі АППБ «Аваль», МФО 353241, код ЄДРПОУ 01351492.

Розпорядником майна за обома справами призначено Черв'як Віктора Васильовича (лі-цензія № 250320 серія АА). Адреса: 17500, м. Прилуки, вул. Переяславська, 4, тел. (237) 3-51-30.

Претензії кредиторів та заяви можливих са-наторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості

Відкрите акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єд-нання ім. М. В. Фрунзе» 40004, м. Суми, вул. Горького, 58, телефон (0542) 21-09-94, факс (0542) 25-82-45, 22-63-62, подало до Націо-нальної Комісії Регулювання Електроенерге-тики України заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульова-ним тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності:

Україна, м. Суми, ВАТ «Сумське НВО ім. М. В. Фрунзе».

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жиянська, 58-Б) порушив справу № 128/146-02 про банкрутство приватного підприєм-ства «Технооптторг» (09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Молодіжна, 8, кв. 33, код ЄД-РПОУ 31034129, р/рахунок № 269003310100093 в Білоцерківській філії АКБ «Східно-Європейський банк», МФО 319014, р/рахунок № 26004301181625 в Білоцерківському відділенні «Промінвестбанк», МФО 321057).

Розпорядником майна призначено Щербаня Олексія Миколайовича (ліцензія № 000165 від 02.02.2000 р.) 01030, м. Київ, а/с157.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жиянська, 58-Б) пору-шив справу № 180/14Б-02 про банкрутство приватного підприємства «РАЙ» (09100, Ки-ївська область, м. Біла Церква, вул. Січевий прорив, 74, код ЄДРПОУ 31179266, рахунок 26072261 в Білоцерківській філії АППБ «АВАЛЬ», МФО 321121).

Розпорядником майна призначено Щерб-ня Олексія Миколайовича (ліцензія № 000165 від 02.02.2000 р.) 01030, м. Київ, а/с 157.

Господарський суд Одеської області Постано-вою від 30 липня 2002 року у справі про банкрут-ство № 17-2-28/02-2498 визнав банкрутом та роз-почав ліквідаційну процедуру державного кому-нального підприємства «Управління житлово-ко-мунального господарства» (код ЄДРПОУ 22492481, вул. Приморська,11, м. Южне, Одеської області, 65481). Ліквідатором призначено Шапро-ву Любов Петрівну (ліцензія АА № 249980 від 30 жовтня 2001 року).

Приватне Підприємство «Торговий дім «Аль-янс», код 31925262, зареєстроване Печерською РДА м. Києва, 13.03.2002 року за адресою: м. Київ, вул. Січневого повстання, 11а, кв. 54 по-відомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/447-6 від 02.09.2002 р. ПП «Тор-говий дім «Альянс» визнано банкрутом та від-крито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Шелемеха І. М. Претензії кредито-рів приймаються за тел.: 234-44-10.

Господарський суд Одеської області Поста-новою від 20 травня 2002 року у справі про банкрутство № 17-2/1921 визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Котов-ської райспоживспілки (код ЄДРПОУ 01706280, вул.50-річчя Жовтня, буд 216, м. Котовськ, Одеської області, 66300). Ліквідато-ром призначено Вудуда Гаррі Ігоровича (лі-цензія АА № 249853 від 22 жовтня 2001 року).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) пору-шив справу № 12/1036 про банкрутство това-риства з обмеженою відповідальністю «Мі-ловська МТС-Нива», ід. код 21768188 (92500, Луганська обл., с. Мілове, вул. Міловська, 66).

Розпорядником майна призначений Ілю-шин Володимир Георгійович, ліцензія № 047596 від 09.07.2001 р., 91031, м. Луганськ, м-ко Шорса, буд. 23, кв. 13.

Претензії кредиторів приймаються протя-гом місяця від дня опублікування оголо-шення.

Про зиму розповість пізньоцвіт

Ще на початку вересня в Сторожинецькому, Вижицькому й Путильському районах Чернівецької області лісові та придорожні царинки раптом вкрилися дивними блідо-рожевими квітами. Вони милують зір, звеселяють душу своїм запізнілим цвітом. Це диво природи ботаніки так і називають — пізньоцвіт осінній. Мають інтерес до нього й фармацевти, які з цибулин цієї рослини виготовляють ефективні медпрепарати. Але небайдужі до них і синоптики. Адже за поведінкою пізньоцвітів вони роблять прогнози на майбутнє, визначають терміни зими. Не кожного року ці рослини зацвітають в один і той самий час. Якщо цвітіння раннє, то, за народними спостереженнями, це — на холодну осінь або швидко й сувору зиму. Якщо пізньоцвіт розпускається в середині вересня, то клімат буде помірним. Цьо-

горіч ці квіти розкрили свої ніжні пелюстки в перші вересневі дні. Отже, якщо вірити народній метеорології, на нас чекає випробування ранньою зимою.

У Сторожинецькому районі пізньоцвіт не рвуть і не прикрашають ним осель. Тут з діда-прадіда його називають «мертвецем». Чим продиктований такий страх — забобонністю чи реаліями, невідомо. Найпевніше, приводом до цієї назви стало те, що цибулини пізньоцвітів містять отруйні речовини. Ці рослини не їдять вівці та велика рогата худоба. Мабуть, відчувають, що вони шкідливі для здоров'я. А ось олені у місцях проростання пізньоцвітів розгрібають ґрунт і вживають їхні цибулини. Вочевидь, ними вони лікуються. До речі, ці тварини, за свідченням лісників, охоче поїдають і мухомори. Особливо перед шлюбними іграми.

Василь БАБУХ.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

Катерина II прибули

Привітати мешканців Новоайдара (Луганська область) з Днем селища прибула велика імператриця Катерина II. На святі з нагоди 315-ї річниці селища розіграли давню легенду, згідно з якою імператриці, котра проїжджала селом, піднесли виловлену в річці рибу. Її розміри так вразили самодержицю, що

вона вигукнула: «Ай, дар!» Звідси і назва річки, і самого селища.

Сюрприз новоайдарцям підготували і конярі з Новоолександрівки: цілий день катали малюків і дорослих на поні і конях.

Не з порожніми руками поверталися зі свята району — Колядівки його жителі. Теля виграла в

лотерею Ольга Чепкаленко, а її односельці Надія Потупало і Володимир Павленко понесли додому по поросяті.

Рішенням сесії Колядівської сільради звання «Почесний громадянин села» удостоєні директор місцевого музею Лідія Філатова та ветеран системи охорони здоров'я Марія Анохіна.

Жартун відпочиває

Невдалий жарт німецького водія важкої вантажівки перетворився для нього на чотиритижневе тюремне ув'язнення у Великій Британії. На запитання британського митника про те, який вантаж він перевозить, 31-річний водій з Дуйсбурга відповів: «Бомбу». Діалог цей відбувся на пункті митного контролю на британському боці тунелю під протокою Ла-Манш, де здійснюють огляд машин, доставлених до Великої Британії спеціальними автопотягами. Митник, сповнений почуття відповідальності за безпеку тунелю, тут-таки оголосив тривогу, і на огляд підозрілої вантажівки з Німеччини спорядили спецпідрозділ поліції у складі майже 40 осіб. Ця операція коштувала британським платникам податків 5 000 євро. Ніякої бомби, звісно, не знайшли. Але жартівника суд англійського міста Фолстоун засудив до чотирьох тижнів тюремного ув'язнення за злісне хуліганство.

Рецидивіста видала Матір Божа

Затримано останнього із шести втікачів зі Стрижавської колонії суворого режиму, що у Вінницькій області. 37-річного рецидивіста Якова Ш. розшукували більше чотирьох місяців. 19 травня шіс-

тьом засудженим удалося втекти через підкоп глибиною чотири і довжиною майже сорок метрів, який вони рили підземним шляхом.

П'ятьох утікачів було затримано по гарячих слідах: чотирьох — в

Умані, одного — в Києві. Останнього видало... татування. Тіло злочинця «прикрашене» багатьма малюнками. Найпомітніший з них — зображення Матері Божої та церкви з куполами. Саме на цій

прикметі наголошувалося в телефонному дзвінку до міліції. А працівники «Беркута» вже не дали злочинцеві жодного шансу для втечі.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Детективи розкрили вбивство... Тутанхамона

Двоє американських поліцейських переконані, що розкрили злочин, вчинений 33 століття тому, — вбивство юного єгипетського фараона Тутанхамона.

Уперше, скориставшись новітніми слідчими методиками і вдавшись до допомоги експертів у різних галузях науки, Грег Купер і Майк Кінг установили: фараон Тутанхамон не помер своєю смертю, його було вбито. Найімовірніше, це зробив його головний міністр, пише італійська газета «Ла Stampa».

Поліцейські вивчили з криміналістичної точки зору все, що стосується цієї події. Мумію 18-річного владаря Давнього Єгипту було просвітлено

рентгеном, і на знімках виявлено темну пляму біля основи черепа. Після того одному з найвизначніших американських фахівців Тоддові Грею пощастило помітити уламок кістки всередині черепа. Це стало підставою для висновку, що фараон загинув від удару по голові.

Далі Купер і Кінг почали вивчати можливе коло підозрюваних у цьому злочині. Там опинилися чотири особи: вдова фараона, казначей, один із генералів і прем'єр-міністр.

З перших трьох підозру знято, а останнього, на ймення Аї, детективи вважають винним у цьому злочині. Потім він сам став фараоном і одружився з удовою Тутанхамона.

Мал. Вікторії КОЗЛОВОЇ.

Тортури Гершвіном

У Чикаго місцеве управління громадського транспорту застосувало оригінальний засіб залякування підлітків, які тиняються без діла в громадських місцях (у даному разі — на зупинках метро та електричок), зачіпають перехожих і час від часу зчиняють бійки. В чиказькому метро віднині лунає музика Гершвіна у виконанні симфонічного оркестру. Як повідомляє «Німецька хвиля», молоді лобурі тепер у метро не затримуються... Воістину, мистецтво — велика сила.

«Philip Morris» програв позов

Каліфорнійський суд присяжних задовольнив позов колишнього курця до виробника тютюнових виробів «Philip Morris Inc.» і ухвалив компанії виплатити позивачі 850 тисяч доларів. «Philip Morris Inc.» визнано винною в шахрайстві, недбалості та низькій якості продукції.

64-річна Бетті Буллок, яка почала курити в 17 років, отримала 750 тис. дол. за економічні збитки і 100 тис. дол. за біль і страждання у зв'язку з виявленням у неї рак легень, що нині дав метастази в печінку. 1 жовтня розпочнеться друга фаза процесу, яка визначить міру покарання, повідомляє агентство «Ассошіейтед Пресс».

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,

Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Internet: <http://uamedia.visti.net/golos>

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311181.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій